

MISSIONERS CONSTATEN EL DRAMA HUMANITARI

Crida urgent des del Sudan del Sud

Més de tres milions de sud-sudanesos han abandonat casa seva i hi ha un milió quatre-cents mil refugiats en països veïns.

JIM COMINO, S.D.B.

«Les lluites tribals produeixen fam, torturen els grans i maten els petits»

PAU VIDAL, S.J.

«El principal és aturar els combats i garantir l'accés d'ajuda»

P 4-6

L'Església reclama treball decent amb motiu del Primer de Maig

P 8 i 9

«Volem transformar la societat perquè sigui més digna i equitativa»

Joan-Andreu Rocha, degà de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés

P 26 i 27

Pensant-ho millor

L'univers i els seus secrets

Antoni Coll
Periodista

La troballa recent de set planetes desconeguts, això sí a 40 anys llum de nosaltres, ha tornat a posar d'actualitat la immensitat del cosmos i els seus secrets. Aquests planetes sembla que tenen una mida similar a la Terra, una temperatura suau i possibilitats de tenir o haver tingut aigua. A més de la curiositat natural, el descobriment astronòmic també va ressuscitar en alguns fòrums el vell contenciós entre la raó i la fe. Sobre això cal recordar unes quantes coses. Per exemple, que la ciència va avançar, malgrat que n'hi ha que no ho saben, ajudada per l'esforç intel·lectual de molts científics amb conviccions religioses profundes. Un d'ells va ser George Lemaître. En un article publicat a la revista anglesa *Nature*, el 1931, va sostenir que si l'univers està en expansió, al passat hauria d'haver ocupat un espai cada vegada més petit, fins que, en algun moment original, es trobaria concentrat en una espècie d'«àtom primitiu». Les idees exposades van ensopegar amb una hostilitat oberta per part de científics que van reaccionar, de vegades, de manera violenta. Molts d'ells, fins i tot Albert Einstein, veien amb

desconfiança la proposta, que era una hipòtesi científica seriosa, perquè, segons la seva opinió, podria afavorir les idees religioses sobre la creació. Però, finalment li van haver de donar la raó i la teoria del Big Bang es va acabar imposant. Molt abans, un cristià luterà, Johannes Kepler (1571-1630), a qui s'atribueix el naixement de la moderna astronomia per la formulació de les seves lleis, no va deixar mai d'escrutar els dissenys divins i no es va avenir a solucions fàcils sobre l'origen de l'univers amb tota la seva magnificència. Va deixar escrit, criticant els que creuen que l'ordre del cosmos és fruit de la casualitat i l'atzar pur: «Ahir, quan estava cansat d'escriure, em van cridar per sopar, i em van servir l'amanida que havia demanat. Llavors li vaig dir a la meva dona: "Si haguessin estat volant per l'aire durant tota l'eternitat els plats de peltre, fulles d'enciam, grans de sal, gotes d'aigua, vinagre, oli i rodanxes d'ous, seria possible que al final es reunís tot per casualitat i es formés una amanida." "Sí—va respondre la meva estimada— però no tan bona com aquesta que he fet jo.»»

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 1 de maig del 1298: es comença a construir la nova catedral gòtica de Barcelona.

Zoom

Carme Munté

Agustí Codinach

La Diada de Sant Jordi ha tornat a treure als carrers d'arreu de Catalunya milers de persones disposades a fer del gest de regalar una rosa i un llibre una autèntica oda a l'amor. Com cada any la diada ha arrencat a la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat amb la missa presidida per l'arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, i la posterior benedicció de roses. Llibres, roses, llegendes, solidaritat... i per als cristians la memòria d'un màrtir que va donar un gran testimoni de coratge en defensa de la fe fins a les últimes conseqüències.

La setmana
en tuits

Helena Maleno Garzón @HelenaMaleno
Periodista i investigadora

Europa amb la seva arrogància, les seves pors i les seves fòbies m'avorreix. Això és el que neix de mirar-se tant el melic #objectiuFrança

Laura Borràs @LauraBorras

Directora de la Institució de les Lletres Catalanes

Bon #SantJordi2017 a tothom! Bons llibres i bones lectures. Fem que Sant Jordi duri tot l'any! Visca la literatura i que visquin les lletres

G. Sergi d'Assís @sergidassis

Monjo de Montserrat

Raimon Algeró. Autèntic, entregat als joves, exemple per a tots. A Montserrat sempre el recordarem. Raimon, vas al cel segur! Gràcies! DEP

Sister Helen Prejean @helenprejean

Activista contra la pena de mort

Arkansas ha assassinat Ledell Lee. Preguem per la seva família. Preguem per la pau per a la família de Debra Reese. Preguem perquè acabi tota forma de violència

Mònica Planas @monicaplanas

Periodista i crítica televisió

Es busquen famílies per als 80 nens de menys de 6 anys tutelats en centres

Laura Mor @laurapiula

Periodista i editora

#marededeu #contemplar #traspasar i d'altres perles entre el lèxic religiós del nou diccionari @iee

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda
Coordinador d'Informatius

Gràcies!

L'Estudi General de Mitjans i el Baròmetre de Catalunya, que es va fer públic el dimecres 19 d'abril, dona a Ràdio Estel 18.000 oients diaris, 6.000 més que en l'anterior onada, i una audiència acumulada de 42.000, amb un increment de 12.000. Dins aquestes dades, destaquen el lideratge del programa *Tot Sardana*, els diumenges de 9 a 10 h amb 15.000 oients, i un augment en la majoria de franges horàries. A banda de l'espai dominical sardanista, són especialment significatives les xifres, corresponents al període de dilluns a divendres, de 6.000 oients de 19 a 20 h (coincident amb el final de les Vespres de Montserrat i el programa *el Mirador de l'actualitat*) i els 5.000 de 7 a 8 h (que correspon al Rosari i a les Laudes de Montserrat). Aquests últims dies, ens hem fet ressò de la notícia, incloent-hi paraules d'alguns convidats i col·laboradors. Augmentar l'audiència és molt important per consolidar-nos i per seguir amb la nostra presència social, humanista i cristiana oberta a tothom. De tot cor, moltes gràcies!

Editorial

Aposta per l'economia social

«**N**ecessitem fomentar l'economia social. Cal afavorir l'emprenedoria social i ètica estimulant fiscalment l'autoocupació.» Aquest és el punt 7 del comunicat d'enguany del Primer de Maig de la Pastoral Obrera a Catalunya. En la mateixa línia es pronuncia la directora de la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social, Teresa Crespo: «Hem de desenvolupar una economia social que busqui el bé comú i estigui al servei de les persones. Només així s'obrirà alguna esperança.» S'entén per economia social, ètica o solidària el conjunt d'activitats econòmiques d'iniciativa privada que pretenen beneficiar, no sols les persones que les posen en marxa, sinó tota la societat. La seva concreció sol ser la cooperativa que funciona basada en els principis i valors de l'autogestió, el suport mutu entre iguals, l'autonomia (independència d'altres empreses o de

l'Estat), l'equitat (l'equilibri entre els ingressos més alts i els més baixos), la democràcia («una persona, un vot» independentment del capital aportat, al contrari del que s'esdevé en una empresa capitalista), la solidaritat econòmica i el compromís amb la societat i el medi ambient. Recentment, el papa Francesc ha tornat a dir «no» a una economia que mata i «sí» a la que fa viure, inclou els pobres i crea comunitat. En un discurs adreçat als Focolars —que promouen l'anomenada «economia de comunitat»— els va exhortar a perseverar en la seva missió. La comunitat és multiplicar béns i perquè l'economia de comunitat cal donar-la en primer lloc als pobres i als joves. Certament, Francesc està ajudant a apropar l'Església als treballadors, després d'un llarg període d'allunyament, en un context de major complexitat i amb un sistema econòmic que

crea desigualtat i pobresa: «La classe obrera no és un bloc: hi ha constel·lacions de treballadors en atur, majors de 45 anys que no trobaran feina, joves *ni-ni*, treballadors de tota la vida amb una feina no garantida, fins i tot ara, els precaritzats», ens diu Pepe Baena, director del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya. «L'Església s'ha d'arromangar, fer olor d'ovella», com diu Francesc, encara més, ha de fer olor de gent i dels seus oficis, de fusta, de mar...», continua Baena. Com afirma l'*Evangelii gaudium*, n. 206: «L'economia hauria de ser l'art d'assolir una adequada administració de la casa comuna que és tot el món.» Els cristians que formen part de les delegacions, moviments i col·lectius de la Pastoral Obrera a Catalunya se'n fan ressò quan afirmen: «Sentim la crida que ens fan les generacions futures i la nostra casa comuna, que és tot el planeta.»

La redacció us proposa

Ruta verdagueriana per Girona

Vuit indrets vinculats a l'il·lustre poeta
P 12

Descobrir els valors africans

A través d'un projecte musical dels maristes
P 16-17

Escalada de violència a Veneçuela

L'Església fa una crida al diàleg i a la pau
P 13

Viure la fe entre la gent gran

Creix el sentit de pertinença a una parròquia
P 24

Un nou llindar

De la decepció a l'entusiasme

**Sebastià Taltavull
Anglada**
Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic de Mallorca

Les circumstàncies actuals reclamen per a molts batejats la necessitat d'iniciar-se de nou a la fe cristiana. En aquest temps pasqual i davant la veritat de l'encontre amb el Crist viu i present en els camins de la vida, podem plantejar-nos-ho seriosament. Camins d'anada i de tornada, de frustracions i d'eufòries, de desenganys i d'adhesions incondicionals. Camins, també, d'ignorància, d'indiferència i desesperança. Així ho viuen i ho manifesten, com també molts avui, els qui havien posat la seva confiança en Jesús: «Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel...» Aquesta i altres frases similars denoten una mena de reacció que envaeix les converses i posa al descobert la decepció envers Jesús o els seus seguidors. Cal afegir a tot això el fenomen dels qui se'n van, d'aquells i aquelles que, per les circumstàncies que siguin, deixen de creure o desconnecten de l'Evangeli. Tanmateix és l'Evangeli que ens fa veure que el Ressuscitat està disposat a acompanyar aquest home i aquesta dona que estan de tornada i que han perdut el rumb de la seva vida. Qui ha de deixar-se acompanyar? Qui, en nom de Crist i de l'Església, vol acompanyar i ajudar d'altres a iniciar de nou el trajecte de retorn i ajudar a tornar a començar? ¿No és aquest el camí que hem de fer al costat dels joves, quan n'hi ha tants que cerquen i esperen silenciosament que algú els aculli i els dirigeixi la paraula? Quan el Senyor es posa a caminar al costat dels dos deixebles que van a Emmaús, els ofereix la possibilitat de recapacitar i descobrir qui és ell i què ha succeït. És la raó per la qual moments després reconeixen el canvi que el Senyor Ressuscitat ha operat en els seus cors: «No és veritat que els nostres cors s'abusaven dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escriptures?» Torna la confiança i reneix l'entusiasme. La seva força d'atracció i la nostra resposta de fe faran que l'ardor del nostre cor ens converteixi en testimonis vius de la seva persona.

El clamor de Sudan del Sud

Des del 20 de febrer diverses zones del país estan en situació de fam

Rosa María Jané Chueca

Després de cinc dècades de guerra, el Sudan del Sud va aconseguir la independència el 2011. Només dos anys després, el 2013, el nou país va començar a dessagnar-se en una guerra civil que únicament ha produït desplaçats, violència i misèria. Més de tres milions de sud-sudanesos han abandonat casa seva i hi ha un milió quatre-cents mil refugiats a països veïns. A aquesta situació caòtica s'afegeix la declaració de fam, el 20 de febrer, que afecta diverses zones del país. Feia sis anys que un país africà no declarava oficialment «situació de fam». Segons les Nacions Unides, «una declaració oficial de fam vol dir que la gent ja ha començat a morir de gana». S'estima que unes 100.000 persones pateixen fam i que un milió més és a punt de patir-ne. I la situació pot empitjorar encara més. Si no s'hi posa remei, al juliol cinc milions i mig de sud-sudanesos patiran una greu mancança alimentària. De fet, ja hi ha més d'un milió d'infants amb malnutrició aguda.

Pau Vidal i Àlvar Sánchez treballen al Sudan del Sud, concretament a Maban, amb el Servei Jesuïta a Refugiats (SJR). «El que va començar com una lluita de poder entre el president, Salva Kirr, i el vicepresident, Riech Machar, va desembocar en una lluita entre les dues ètnies que representen: els dinkas i els nuers, que amenaça amb desintegrar el país», ens explica Pau Vidal. El conflicte ja s'ha estès arreu del territori i la majoria de regions viuen en la inestabilitat. Com denuncia aquest jesuïta, «hi ha massa grups armats, sense cap control».

Per entendre el moment actual, cal remuntar-se al passat. «Durant els llargs anys de lluita armada contra el nord», ens informa Vidal, «el moviment armat no sempre va estar unit. Un cop acabada la guerra, els líders de la guerrilla van prendre el control al nou país. Sembla que ningú no es va preguntar com transformar uns líders acostumats a la violència en líders democràtics i pacífics. Els interessos regionals sobre el petroli abundant al país afegeixen complexitat al conflicte».

Ja el 2008 es va crear Solidaritat amb Sudan del Sud (SSS), una entitat formada per més de 270 congregacions religioses masculines i femenines, com a resposta a la crida dels bisbes sudanesos per donar suport a aquest país jove. Sor Yudith Pereira, directora executiva adjunta de SSS, assegura que la independència del Sudan del Sud «no va significar l'existència d'una identitat com a poble ni la pau. Les lluites pel poder polític i econòmic han causat conflictes des de llavors, revestits de conflictes tribals, però fonamentalment causats pels líders polítics i militars. La població pateix la repressió del govern i els militars, i també la de grups locals. La pobla-

Missa en un camp de refugiats a Doro amb Pau Vidal.

ció té por i s'aplega en camps com a protecció. Viure en camps suposa que la vida ordinària s'atura. Abandonen casa, escola...».

Els salesians, des dels anys vuitanta, són presents al Sudan del Sud al servei dels joves necessitats als camps de refugiats i els ofereixen ajuda, aliments, roba, salut i higiene. Actualment acullen més de 15.000 persones que continuen arribant a les seves instal·lacions a la recerca de refugi i menjar. A Gumbo disposen d'un camp de desplaçats interns amb una capacitat per a més de 10.000 persones. També a Mori, Mafao, Mogri, Belyngang i Nissethu atenen centenars de persones que moren de fam. A Wau n'acullen més de 2.500, a més d'ajudar milers de desplaçats interns a diversos indrets dins de la ciutat, informa el missioner salesià Job Shyjan, director de l'Oficina de Projectes al Sudan del Sud.

El salesià Jim Comino, que compta amb una experiència de 25 anys com a missioner al Sudan i al Sudan del Sud, ens diu que «tan sols el Senyor

sap quantes persones han estat i seran sacrificades als altars dels propis interessos, de la set de poder i de les lluites tribals».

Ajuda humanitària

Segons Pau Vidal, la qüestió principal és «aturar els combats i poder garantir l'accés d'ajuda humanitària». La situació dramàtica va obligar el govern a declarar l'epidèmia de fam, per això, apunta Vidal, «els líders han d'entendre que sense pau i estabilitat milers de persones moriran de gana en un país ric en agricultura i recursos». És cert que la sequera ha complicat les coses, però el motiu principal de la fam és la guerra i el col·lapse de l'economia. «Milions de persones passen gana perquè han hagut d'abandonar la terra i no poden conrear ni alimentar les seves famílies. Alhora, la crisi econòmica, amb una inflació disparada, fa que la població tampoc no pugui comprar els aliments bàsics.»

A més d'aquest gran problema,

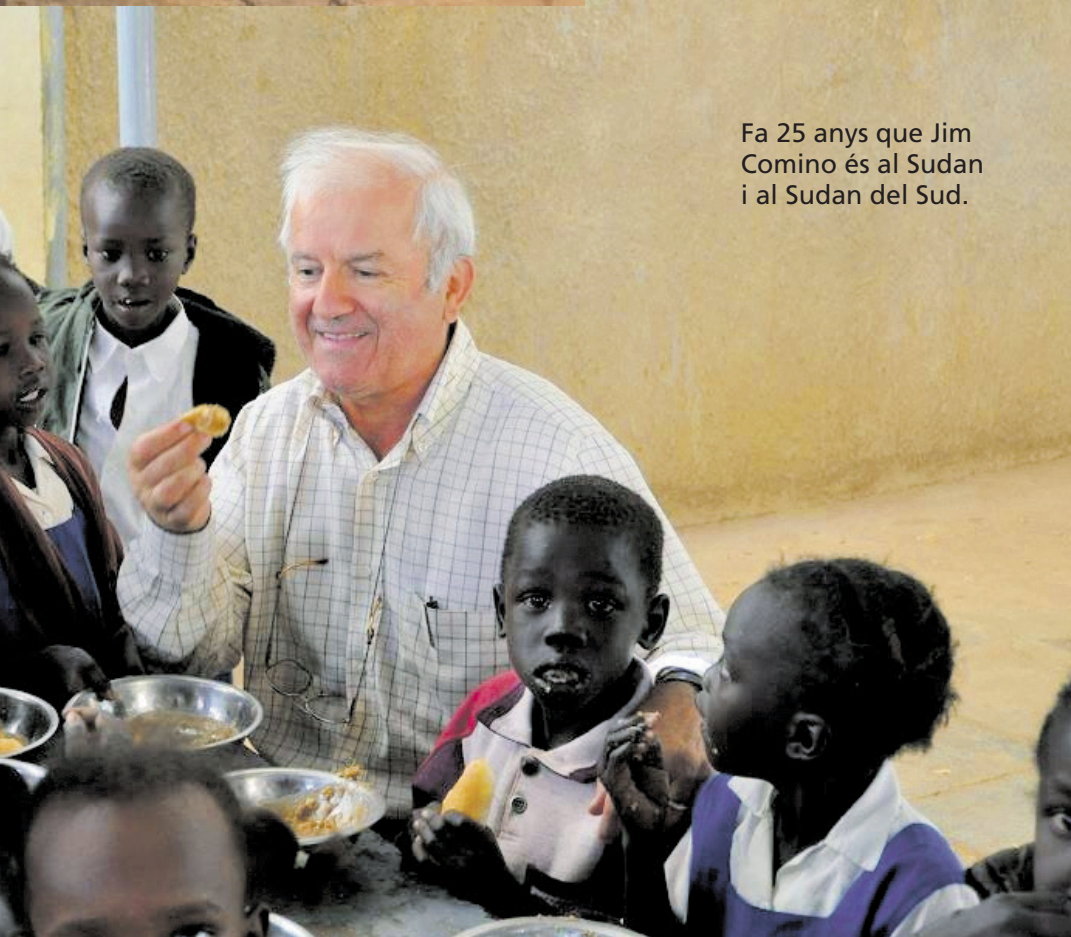

Yudith Pereira posa l'accent en altres fronts: «La corrupció i la indiferència del govern davant del poble. Gasten el pressupost del país en defensa i administració sense invertir en la població. Al govern no li falta de res...» A més de menjar, no hi ha medicaments, escoles, hospitals... Un altre aspecte que assenyala la religiosa és «la manca d'identitat nacional, ja que el poder està dividit per ètnies».

La gran preocupació de les congregacions religioses i entitats que treballen sobre el terreny és l'atenció als desplaçats i refugiats, «que no poden tornar als seus llocs de procedència si no hi ha seguretat», reflexiona sor Pereira.

L'SJR treballa a Maban, amb les víctimes de la guerra. Com revela Pau Vidal, «són més de 135.000 persones les que ara mateix estan atrapades entre dues guerres: la guerra de la qual van fugir al seu país (Sudan) i la que pateix el país que les va acollir (Sudan del Sud). També treballem amb la comunitat local, sud-sudanesos molt afectats pel conflicte actual». La filosofia de l'SJR es resumeix en tres conceptes: servir, acompanyar i defensar.

Amb el suport d'Entrecultures, Mans Unides i altres organitzacions, Pau Vidal i Àlvar Sánchez concentren les seves activitats en tres àrees: educació, acompanyament psicossocial i pastoral. Per a Àlvar Sánchez, «l'educació transforma vides, crea vincles comunitaris i comparteix l'esperança

Fa 25 anys que Jim Comino és al Sudan i al Sudan del Sud.

PAU VIDAL

«Ningú no es va preguntar com transformar uns líders acostumats a la violència en líders democràtics i pacífics»

ÀLVAR SÁNCHEZ

«L'educació genera confiança i la confiança genera esperança i pau»

YUDITH PEREIRA

«Molts sacerdots es desplacen amb les seves comunitats locals o assisteixen la població dels camps»

JIM COMINO

«Només el Senyor sap quantes persones han estat sacrificades pels mateixos interessos, la set de poder i les lluites tribals»

que una altra manera de viure és a l'abast. Quan la violència ha enfosquit el teu cor i t'ha pres els teus éssers estimats, t'adones del valor de l'educació, perquè la millor cosa del que has après és que ningú no t'ho podrà prendre. L'educació genera confiança i la confiança genera esperança i pau». Malgrat les situacions tan dramàtiques que viuen els desplaçats i refugiats, Pau Vidal defensa que «les seves vides no són només dolor, violència, sinó també vides marcades per l'alegria, transformació, celebració i bellesa».

Jim Comino ens explica que «distribuïm tot el menjar que tenim i n'hem comprat més, deu vegades més car que el preu normal». A això s'afegeixen situacions com la següent: «El camió que transportava el menjar va ser bloquejat per la policia, i ens acusaven d'alimentar l'enemic. Va ser com si m'haguessin donat un cop de puny a l'estómac! Vam mirar d'explicar que la gent del camp de refugiats no té armes, que són mares que només tenen gana... hi va haver d'intervenir l'arquebisbe perquè poguéssim recuperar el menjar. És ben cert que les lluites tribals provoquen fam, que torturen els grans i maten els petits.»

Solidaritat amb el Sudan del Sud se centra en la formació de personal a les àrees d'educació, per formar professors al centre de Yambio i capacitar infermers i llevadores al centre de Wau. A l'àmbit agrícola es prepara

La veu dels bisbes

Els bisbes del Sudan del Sud van publicar a finals de febrer un missatge en què adverteixen: «La guerra civil continua i es perpetuen els homicidis, les violacions, els saquejos, els atacs a les esglésies i edificis. El nostre país està enmig d'una greu crisi humanitària... la nostra gent lluita diàriament per sobreviure.» Els prelats denuncien que «no hi ha cap raó per passar gana i enfonsar-se en una emergència humanitària, ja que el Sudan del Sud és un país ric en vegetació, fauna, té aigua, tradicionalment és molt ric en peix i conreus. És erroni anomenar-lo desastre natural, no hi ha res de desastre natural en aquesta situació».

El missatge dels bisbes, segons Jim Comino, vol «subratllar la voluntat de l'Església del Sudan del Sud per posar al centre el procés de pau i el desig de facilitar un diàleg nacional», a més d'«oferir als fidels i ciutadans un sospir d'alleujament i fer que se sentin al centre de la comunitat internacional i no oblidats i abandonats a la seva sort».

Yudith Pereira subratlla que els pastors de l'Església «denuncien també el doble missatge del govern que, d'una banda, propugna un diàleg nacional i, de l'altra, actua amb enorme repressió i procura afavorir ètnies concretes; el seu exèrcit tortura i mata la població civil i es despreocupa del seu poble, només es preocupa pel seu propi enriquiment». Pau Vidal afegeix que «els bisbes demanen que s'aturi aquesta guerra absurda fratricida. Diuen que no estan en contra de ningú (ni el govern ni l'oposició), però sí que denuncien clarament les accions violentes vinguin d'on vinguin. En aquest context és difícil per a l'Església saber ser una veu profètica, perquè sovint això implica persecucions i mort. Malgrat tot, és admirable el testimoni de milions de persones de fe que encara aposten pel perdó i la reconciliació».

En aquest sentit, els prelats demanen: «Us animem a mantenir-vos espiritualment forts, a exercir la contenció, la tolerància, el perdó i l'amor. Treballem per la justícia i la pau. Rebutgeu la violència i la venjança. Estem amb vosaltres.»

la població a Riimence, en agricultura comunitària i sostenible. I també s'ocupa de la formació d'agents de pastoral per a la reconciliació i la construcció de pau. Com subratlla Judith Pereira, el fet que SSS sigui intercongregacional «és un testimoni i model per a una societat en què la convivència en diversitat i unitat està per edificar».

La religiosa posa en relleu el paper de l'Església catòlica, que forma part del Consell d'Esglésies, i que s'uneix a les altres confessions en la denúncia de la situació. La Conferència Episcopal del Sudan del Sud inclou el Sudan, tot i que hi ha quatre de les nou diòcesis vacants. «Tots plegats procuren oferir tant serveis socials com educació i sanitat, formació de professorat, d'infermeria, de graduats universitaris, amb tota mena d'activitat pastoral i de formació, i assisteixen les situacions d'emergència alimentària i de conflicte, que actualment són moltíssimes. Molts sacerdots i religiosos es desplacen amb les seves comunitats locals o assisteixen la població dels camps.»

Ressò internacional

Els acords de pau de l'agost del 2015 «han estat dinamitats per totes dues bandes, ara mateix no hi ha voluntat política, malgrat que milions de persones no tenen menjar», lamenta Pau Vidal. Així, demana a la comunitat internacional «trobar maneres de fer que s'asseguin novament a la taula de negociació el govern i l'oposició». Així mateix, és important incloure «representants de la societat civil en les negociacions. El paper de l'Església com a mediadora és molt valorat per totes les parts, però fins ara no ha tingut l'espai necessari per poder incidir positivament en tot el procés».

Segons aquest jesuïta, alguns analistes indiquen que ni les Nacions Unides ni el bloc de països de la regió tenen prou credibilitat per assolir la pau, «però potser la Unió Africana té més possibilitats de fer una mediació eficaç en aquest conflicte. Ja seria hora que s'imposés un embargament d'armes per reduir la brutalitat del conflicte i oferir una finestra a una sortida negociada».

Yudith Pereira reclama a la comunitat internacional «que l'interès principal per a ella sigui la població, per damunt d'altres interessos econòmics, extractius o de comerç d'armament. No s'ha aprovat l'embargament d'armes. Demanem que els fons es canalitzin per a emergència i desenvolupament a través dels projectes més eficaços, i es promoguin en el govern mecanismes d'exigència de justícia i transparència, perquè sense mecanismes de justícia no serà possible garantir-ne la pau. Que es pugui responsabilitzar els governants amb un tribunal constitucional».

En el vessant més humà, els religiosos ens animen a aportar el nostre granet de sorra. La germana Pereira ens convida a donar a conèixer la situació de la població, «que ha estat un drama constant i silencios, per exemple estenen a les xarxes socials l'etiqueta #southsudanwecare o

Un milió d'infants pateix malnutrició aguda.

PER COL·LABORAR

Companyia de Jesús Província d'Espanya-Missió i Desenvolupament (Pau Vidal / Àlvar Sánchez JRS)
ES10 2100 3205 1122 0036 2790
<http://enpau.blogspot.com>

Solidarity Projects Italy-ONLUS
IT66 T033 5901 6001 0000 0066 112
BIC/SWIFT: BCITITMX
www.solidarityssudan.org

Missions Salesianes-Madrid
ES07 2100 3478 37 2200008614
www.misionessalesianas.org

col·laborant amb les organitzacions que hi som amb suport financer o voluntariat». Pau Vidal afegeix que «l'Evangeli ens convida a deixar-nos tocar pel dolor del món, sentir-nos agermanats i posar-nos en marxa per construir un món millor. Hem de poder sortir de les nostres zones de confort, hem de tenir l'audàcia d'imaginar l'impossible».

El jesuïta aprofita també les pàgines de *Catalunya Cristiana* per fer aquesta reflexió: «En els darrers dos anys Europa ha reaccionat a l'arribada dels refugiats a les seves terres amb egoisme i atiant fantasmes irrealis d'invasió massiva. L'Església a Europa s'ha d'alçar com un exemple d'acollida i hospitalitat. Alhora, cal treballar millor i més a fons per entendre les causes dels conflictes armats, denunciar els que es beneficien del patiment de milions de persones i així poder aturar els conflictes.»

Proximitat de Francesc

En el seu missatge pasqual, el papa Francesc va mostrar una vegada més la seva proximitat amb el Sudan del Sud i ha expressat el seu desig de visitar el país juntament amb el responsable de l'Església anglicana. Per al salesià Jim Comino, «la visita del Papa depèn de la situació de seguretat, perquè no sabem què pot passar avui o demà». Aquest viatge suposaria, segons sor Yudith Pereira, «una oportunitat per fer una crida a aturar les morts i la repressió, i que no es produeixi un genocidi com a Rwanda o Burundi, entre cristians. Una crida a la pau entre totes les diferents faccions i tribus, una crida al president i al govern a enfocar la seva política a favor del poble, i denunciar la corrupció i la repressió. Fer la crida amb altres líders religiosos li donarà més força i és un testimoni de la unitat que tant es necessita». Pau Vidal també destaca el caràcter ecumènic de la visita: «Aquí l'ecumenisme no és només per als debats teològics, és una qüestió vital.

L'Església és un símbol d'unitat en la diversitat més enllà de les divisions ètniques o confessionals. Els grups armats necessiten aquest testimoni per adonar-se que la violència i la por al germà no fa més que portar la mort, sofriment, fam i desgràcia. La possibilitat de la visita del Papa ens omple d'esperança. És un líder molt estimat arreu i desitgem que el seu testimoni estovi els cors més endurits en aquest país on la immensa majoria desitja la pau.»

Homenatge del Papa als màrtirs dels segles XX i XXI

Presideix una litúrgia de la Paraula a la basílica de Sant Bartomeu

PAPA FRANCESC «Som una civilització que tanca la porta als migrants. Se'n diu suïcidi»

AICA
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc va visitar el 22 d'abril l'illa Tiberina i va presidir una litúrgia de la Paraula a la basílica de Sant Bartomeu, encomanada a la Comunitat de Sant'Egidio, en memòria dels «nous màrtirs» dels segles XX i XXI. «Els ens ensenyen que, amb la força de l'amor, amb la mansuetud, es pot lluitar contra la prepotència, la violència, la guerra i es pot realitzar amb paciència la pau.»

Per a Francesc, «si mirem bé, la causa de tota persecució és l'odi del príncep d'aquest món envers els qui han estat salvats i redimits per Jesús amb la seva mort i resurrecció». També va assenyalar que «hi ha màrtirs amagats, homes i dones fidels a la força humil de l'amor, a la veu de l'Esperit Sant, que en la vida de cada dia cerquen ajudar els germans i estimar Déu sense reserves». «Què necessita avui l'Església?», es va preguntar el Papa, i ell mateix responia: «Màrtirs, testimonis, és a dir, sants, aquells de la vida ordinària perquè

són els sants els que tiren endavant l'Església. (...) L'herència dels màrtirs ens dona pau i unitat».

Després de l'homília, Francesc va retre homenatge a les sis capelles de la basílica que conserven unes relíquies als màrtirs d'Europa, l'Àfrica, Amèrica i l'Àsia, del comunisme i del nazisme. En cadascuna d'elles, el Pontífex va encendre un llantió que després una persona va posar sobre l'altar. A la capella dels màrtirs del nazisme, l'espelma la va portar una neta del pastor Schneider, assassinat al

camp de concentració de Buchenwald (Alemanya). A la capella de l'Àsia i el Pròxim Orient, les espelmes les van portar la germana d'Andrea Santoro, capellà catòlic assassinat el 2006 a l'església de Santa Maria de Trabzon (Turquia), i Kevore, un refugiat sirianès present a la catedral d'Alep quan va ser bombardejada. A la capella dels màrtirs d'Amèrica, el llantió el va col·locar el pare Yerzi Norel, franciscà company dels màrtirs beatificats del Perú. I en la dels màrtirs del comunisme, el pare Ambrosij, capellà del patriarcat de Moscou.

En la celebració van participar parents i amics de tres dels nombrosos testimonis de la fe, la memòria dels quals es conserva a l'església de l'illa Tiberina (encomanada a la Comunitat de Sant'Egidio i dedicada des del 1999 a la memòria dels nous màrtirs): Karl Schneider, fill de Paul, pastor de l'Església reformada assassinat el 1939; Roselyne, germana del P. Jacques Hamel, assassinat a França el 2016, i Francisco Hernández Guevara, amic de William Quijano, jove de Sant'Egidio assassinat al Salvador el 2009. Al final de l'oració, el Papa es va reunir amb un grup de refugiats arribats a Itàlia gràcies als corredors humanitaris, i amb dones víctimes del tràfic i d'infants que han migrat sols. «Som una civilització que no fa néixer fills, però també tanquem la porta als migrants. D'això se'n diu suïcidi», va denunciar Francesc. Per això va demanar que la «generositat» del sud, de Lampedusa, de Sicília, de Lesbos, «pugui contagiar una mica el nord».

D'altra banda, el 23 d'abril el Pontífex va recordar que se celebrava el dia de la Divina Misericòrdia, «pedra angular» de la fe i instrument contra la violència i la rancúnia. «La misericòrdia obre la porta de la ment per comprendre millor el misteri de Déu i de la nostra existència personal.» El Pontífex va assenyalar que la missió de l'Església és «portar l'anunci concret del perdó» i aquest signe «porta la pau del cor i l'alegria de l'encontre renovat amb el Senyor». «La misericòrdia obre la porta del cor i permet expressar la proximitat, sobretot amb els qui estan sols i són marginats, perquè allí els fa sentir germans i fills d'un sol Pare», va assenyalar.

Francesc i Jacinta, sants el 13 de maig

Redacció / Ciutat del Vaticà

Francesc i Jacinta Marto, els dos germans pastorets de Fátima que van presenciar les aparicions de la Mare de Déu a la Cova da Iria, seran proclamats sants el 13 de maig. El papa Francesc elevarà al culte de l'Església universal els dos germans durant la celebració eucarística prevista a Fátima en la seva visita a Portugal amb motiu del centenari de les aparicions de la Mare de Déu. Els pastorets de Fátima seran els primers infants no màrtirs que seran proclamats sants.

Església en sortida

Pasqua entre les pedres

El dissabte de Pasqua vaig participar en una bella i necessària pregària acompanyant Maria de la Claraesperança, a Sant Jeroni de la Murtra. És un dia on el silenci ho omple tot i podem contemplar la buidor que ens ha deixat el Divendres Sant, tot esperant que en hores tot canviï, com ho feia Maria. Allà, davant meu entre unes pedres, al terra, una planta molt petita intentava sortir a la llum, viure, verda, molt maca i amb molta més força de la que jo podia intuir. Va ser com un signe del que en aquell moment estàvem vivint.

Sí, en un món ple d'incertesa, de dolor, de manca d'acollida... són moltes les vegades que només veiem creu, però tenim l'oportunitat de poder-nos preparar per a quelcom diferent. Sí, ens preparem per viure la resurrecció, però ho fem perquè quelcom canviï? Quan aquests dies el Papa ens deia que «Déu fa créixer les flors més belles enmig de les

pedres més àrides» vaig recordar la meva petita planteta i això em va fer pensar que moltes vegades les pedres, les situacions... no ens deixen veure tot el que el nostre món té de verd i de bell, que no és poc.

Així que la meva proposta per a aquesta Pasqua i per a tot l'any és la mateixa que fa uns dies ens feien a moltes de les celebracions i que també Francesc ens ha recordat: que creguem fermament que Ell és viu, que camina al costat de tot el dolor del món.

I, per sobre de tot, cal que mirem el món amb ulls de ressuscitat, amb ulls de Vida i que caminem cada dia oferint aquesta vida a tots els que ens envolten, tot cercant les petites plantes que lluiten per poder viure entre les pedres, que hi són i treballen. Potser cal que es trobin o que algú les apropi i així puguin sumar esforços per una veritable transformació pasqual.

Esther Borrego Linares

Barcelona

Repensant el treball

La reivindicació de treball decent pren força al si de la Pastoral Obrera

Joan Andreu Parra
Barcelona

2006, 2010, 2012. Tres reformes laborals en sis anys i una nova recomanació de la directora gerent del Fons Monetari Internacional, Christine Lagarde: «La dualitat del mercat laboral (...) no condueix a resoldre la desocupació a Espanya. Esperem una reforma laboral» (*El País*, 18/04/2017). Un cop més, la recepta habitual cuina-da pels xefs de sempre.

El model econòmic vigent pressiona per desregular tots els àmbits possibles i això exigeix sacrificis: entre d'altres, reduir els costos del treball. A la pràctica, la devaluació salarial s'ha convertit en el millor mètode per corregir les pèrdues de competitivitat de l'economia espanyola respecte dels altres estats membres de l'euro. És un camí de reculada progressiva —de no retorn?— en els avenços assolits pels treballadors.

«El treball forma part de l'engranatge de l'economia de mercat i, per tant, el treballador s'ha convertit en un titella. Joan Pau II ja va assenyalar a *Laborem exercens* la prioritat del treball humà sobre el capital. Però aquí també juguen els contravalors de l'egoisme, l'avarícia, amb els diners al centre, i al voltant les persones i un planeta que també està patint», descriu el director del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya (SI-POC), Pepe Baena.

Mercantilització del treball

Davant d'aquesta desregulació laboral, és oportú recordar la carta pública que el delegat de la Pastoral Obrera de Barcelona, Pepe Rodado, va adreçar al president de la patronal espanyola (CEOE), Joan Rosell, el maig de l'any passat: «Les propostes empresarials són tot un prodigi d'enginyeria econòmica i una ofensiva que

TERESA CRESPO

«Les reformes laborals han permès la vulneració dels drets més elementals»

«El treballador ha deixat de sentir-se de classe obrera i ja no confia en l'acció sindical»

Empresa d'inserció de la Fundació Ared, entitat federada a ECAS.

certament no podem dir que no tinguí precedents: curiosament a la industrialització salvatge del segle XIX! La que va condemnar a la misèria milions de treballadors i treballadores, i va crear unes desigualtats obscenes.»

Efectivament, el panorama que han deixat les darreres reformes laborals és devastador. Les Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS) en són un bon termòmetre, ja que el centenar d'entitats federades treballen amb persones en risc o en situació d'exclusió social. «Les reformes laborals són una de les causes de la mala qualitat de la contractació actual i han permès la vul-

neració dels drets més elementals; és urgent modificar aquest marc», sosté la presidenta d'ECAS, Teresa Crespo.

«L'Església estem en contra d'aquestes reformes laborals que permeten encadenar contractes temporals, han significat una pèrdua de cobertura de la prestació de desocupació, en definitiva, unes retallades dràstiques, a més del fet que s'ha anat perdent salari», assegura Baena. Per això, des del SI-POC s'informa de les conseqüències de les reformes laborals i es denuncia la pèrdua progressiva de drets laborals en els manifestos del Primer de Maig i del 8 de març, Dia Internacional de la Dona Treballadora.

«La crisi dels darrers anys ha provocat canvis tan profunds en el mercat laboral que s'ha permès legalitzar comportaments empresarials que generen injustícia i precarietat. Creix el grup de treballadors amb salaris per sota del llindar de la pobresa [un 13%], la bretxa de gènere fa que les dones cobrin un 20% menys que els homes per la mateixa feina, un 50% de joves no han arribat a entrar mai al mercat laboral, proliferen els contractes per hores o per dies que no ofereixen cap seguretat i la forquilla salarial s'eixampla», continua Crespo.

Quarta revolució industrial

Les revolucions industrials successives sempre han comportat canvis profunds per les innovacions empresarials que modifiquen les condicions

Societats sense treball?

La feina ha perdut la centralitat d'altres temps. En aquest sentit, l'Estat espanyol és un enorme laboratori d'assaig amb un atur estructural elevat des de fa 30 anys i perfils determinats exclusos crònicament del mercat de treball: «El treball deixa de ser l'element fonamental per a la integració de les persones a la societat; ja no dona la seguretat d'uns ingressos mínims per a una vida digna, és inestable i genera precarització. Però, per altra banda, tothom necessita sentir-se útil, poder participar de la vida en societat com a ciutadà i gaudir del reconeixement de la seva vàlua i capacitats», indica la presidenta de la federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social, Teresa Crespo.

«Per tant —continua Crespo—, és participant en la comunitat sense rebre un salari a canvi, on caldrà trobar aquests elements que són fonamentals per al

desenvolupament de la persona.» Per això té sentit el debat sobre una renda garantida de ciutadania en els seus diferents formats: «Ofertaria la seguretat de subsistir i, alhora, ens donaria llibertat per negociar unes condicions laborals dignes. Cal pensar en aquesta opció i estudiar com es fa viable», destaca Crespo.

Des de la Pastoral Obrera de Catalunya estan d'acord en la renda bàsica de ciutadania però, alhora, posen l'accent a anar a les causes que provoquen la precarietat: «La gent necessita cobrir les necessitats bàsiques, però els ajuts són una manera de tapar les causes. El model és el del bon samarità: tenir compassió de l'altre, que la persona pugui ser protagonista de la pròpia vida i recuperar el que els altres li han robat», indica el director del Secretariat Interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya, Pepe Baena.

Església a Catalunya

PEPE BAENA

«S'ha d'assegurar no un treball qualsevol, sinó un treball decent»

«El discurs de l'Església l'hem de sumar a les veus d'altres actors que treballen pel treball digne»

de treball i de producció. En aquest quart episodi, però, la combinació de l'automatització i la digitalització ho transforma tot: «Les noves tecnologies han provocat un canvi progressiu de l'estructura laboral. Avui els horaris són diversos, el lloc de feina no és fix, el capital prové de països diferents, la ubicació dels centres de producció és canviant i dispersa», sentència Crespo.

Ara bé, aquesta «nova economia» també comporta certs perills com «la manca d'identificació del treballador amb l'organització i, d'altra banda, l'empresa gaudeix d'una major facilitat per decidir i modificar les condicions de treball», anota Crespo. En aquest punt, el paper tradicional dels sindicats també s'està redefinint: «Els sindicats han perdut capacitat de negociació i defensa dels drets laborals a causa de la individualització i la liberalització, de manera que les regles del joc s'han transformat», sosté Crespo.

En contra de la defensa col·lectiva dels treballadors juga la precarització progressiva: «El problema, a més, és que, quan es dona aquesta situació, les capacitats de lluita baixen i la gent es desmobilitza», ha admès el secretari sortint de CCOO a Catalunya, Joan Carles Gallego. «Els sindicats comencen a adonar-se que és necessari un canvi d'estratègia. El treballador ha deixat de sentir-se de classe obrera i ja no confia en l'acció sindical, ni l'espera, sinó que cada vegada busca més la resolució del seu problema de manera individual, amb la qual cosa es perd la força de la col·lectivitat», observa Crespo.

Església pel Treball Digne

«Estic lluny de proposar un populisme irresponsable, però l'economia ja no pot recórrer a remeis que són un nou verí, com quan es pretén augmentar la rendibilitat reduint el mercat laboral i creant així nous exclosos» (*Evangelii gaudium*, 204). Francesc, al llarg del seu pontificat, s'ha caracteritzat per un llenguatge sense embuts i directe contra una «economia sense un rostre i sense un

Reivindicació de la Pastoral Obrera en el 8 de maig, Dia de la Dona Treballadora.

objectiu veritablement humà».

«El Papa ha donat un altre aire a l'Església i una cara més amable, però també profètica —admet Baena—. En les encíclicques sempre hi ha una denúncia: no pot ser una societat del descart o la frase que toca molt: "aquesta economia mata."» Tot aquest magisteri de Francesc és present en la iniciativa Església pel Treball Digne (es pot ampliar informació al web treballdecent.cat i signar el manifest) en la qual podem trobar diverses entitats eclesials, delegacions i moviments vinculats a la Pastoral Obrera.

«L'Església fa temps que incideix en el treball: ja des del segle XIX quan va aparèixer la Doctrina Social de l'Església, es parlava de la relació entre treballador i empresari», subratlla Baena. Igualment important és la «implicació progressiva dels bisbes», que va materialitzar-se en la nota de la Conferència Episcopal Tarraconense sobre el treball decent el 6 d'octubre de l'any passat. «Volem conscienciar totes les persones, començant per les que formem l'Església, i amb les quals ens relacionem, que s'ha d'assegurar no un treball qualsevol, sinó un treball decent», destaca Baena.

Un aspecte important és el del treball en xarxa: «L'Església sola no pot fer res. El nostre discurs l'hem de sumar a les veus d'altres actors que treballen

pel treball digne», remarca Baena. En aquest punt, Baena subratlla que «hi ha molta gent creient treballant colze a colze amb la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, en l'economia social i solidària, en la Plataforma contra la pobresa energètica, pels immigrants sense papers... I això sovint no es veu com a Església, però sempre diem que hem de ser llevat en la massa. Anem pel bon camí. Si som una minoria sig-

Quin treball volem?

«Promoure el creixement econòmic sostingut, inclusiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball decent per a tots.» Aquest és el vuitè dels Objectius de Desenvolupament Sostenible que els governs de l'ONU s'han compromès amb diferents metes a assolir fins al 2030. «La societat serà prou exigent per fer complir aquests compromisos?», es preguntava el director de l'agència a Espanya de l'Organització Internacional del Treball, Joaquín Nieto.

L'OIT va participar el 3 d'abril al cicle «Els dilluns dels drets humans» que organitza Cristianisme i Justícia. Nieto va explicar que l'OIT ha obert un diàleg mundial per definir quin tipus de treball volem. A la mateixa xerrada, el professor d'Economia a la UAB Albert Recio va constatar que «als països on el treball és més decent hi ha un pes de l'Estat molt gran i un sistema sindical potent». Igualment, va fer notar que «la qüestió ecològica complica molt el tema, ja que no es pot seguir creixent a aquest ritme».

nificativa molt millor».

Pepe Baena, que és prevere del bisbat de Terrassa, sosté que no el preocupa tant que «la gent vingui a missa, sinó que l'Església estiguem al *meollo*, en alerta, al costat del que s'està vivint, ajudar a analitzar-lo i denunciar-lo. Veig que en el clergat que surt dels seminaris la part social queda limitada a Càritas: aquí és important el treball del laïcat. No podem caure a separar la jerarquia de la resta, el que diu el Concili Vaticà II és que tots som Poble de Déu en marxa, convocats per un Jesucrist que ens diu que hem d'anar a portar aquesta Bona Notícia al món».

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:
Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Pelegrinatges 17

BRETANYA

Del 5 al 9 de juny

LA PUGLIA Del 12 al 16 de juny

El secret més ben guardat

HONGRIA

Del 2 al 9 de juliol
DESCOBRINT
L'HONGRIA IMPERIAL

**PELEGRINATGE
A TERRA SÀNTA**

Del 20 al 27 de juny
Del 27 novembre al 4 desembre

**ISRAEL
I
JORDÀNIA**

Del 4 al 13 de juliol

**TOSCANA I
ÚMBRIA**

Del 12 al 19 de juliol

**MOSCOU-
SANT PETERSBURG** El tresor
dels
tsars

Del 8 al 15 d'agost

NORUEGA

Del 29 de juliol al 5 d'agost

**LITUÀNIA, LETÒNIA
I ESTÒNIA**

Del 12 al 21 d'octubre

SUD-ÀFRICA

Del 15 al 26 d'octubre

Deixeu-vos enamorar per ÀFRICA i veniu amb el **Club + Amics**, descobrireu la seva cultura, fauna i l'àmplia flora i els seus meravellosos capvespres.

SRI LANKA
Del 6 al 17 de novembre

L'ESPERIT I L'EXOTISME
DE LES TERRES
DE L'ANTIGA CEILAN

AGOST	Croàcia
SETEMBRE	Sicília
SETEMBRE	Repúbliques del Bàltic
OCTUBRE	Xipre
DESEMBRE	Nova York
DESEMBRE	Roma Pessebres

www.clubmes.cat

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Barcelona L'expropiació ha obligat el centre a posar reixes a les finestres

L'antic pati ha quedat obert al públic. / Agustí Codinach

L'antic pati de l'Escola Labouré ja està obert al públic

Carme Munté
Barcelona

Malgrat tots els actes de reivindicació, l'Escola Labouré no va poder salvar el Pati dels Tarongers, que des del 20 de març ha quedat obert al públic. Aquest fet ha obligat aquesta escola de la Fundació Escola Vicenciana, situada al barri del Raval de Barcelona, a posar reixes a les finestres i a mantenir-se a l'expectativa de com evoluciona el tema. «Ja hem trobat una xeringa», lamenta Isabel Trilla, directora de l'escola.

El pati era fins al 2016 d'ús exclusiu de l'Escola Labouré però va ser expropiat per l'Ajuntament de Barcelona. D'aquesta manera, l'escola va perdre un dels seus espais més emblemàtics: pati de jocs per als infants, punt d'accés a les classes d'infantil i espai de trobada amb motiu de festes i celebracions. Mentrestant, l'Escola Labouré espera que es resolgui un litigi que enfronta la Fundació Casa Misericòrdia i la Universitat de Barcelona per poder disposar d'uns locals que li permetrien guanyar espai.

Dificultats de finançament

Els orígens de l'Escola Labouré es remunten a la Casa de la Misericòrdia, obra de finals del segle XIX. És un dels catorze centres aplegats sota la Fundació Escola Vicenciana, de la congregació de les Filles de la Caritat. És una escola concertada, d'una sola línia amb 345 alumnes, des del segon cicle d'Infantil fins a ESO.

«Tenim una gran diversitat d'alumnes, el 84% no és d'origen espanyol», explica la seva directora. «Tot i tractar-se de segones generacions, sempre tenim un problema de comprensió de la llengua, tant del català com del castellà, per això hem de fer un tipus de treball transversal.»

Isabel Trilla explica que no tirarien endavant sense el finançament addicional que els concedeix el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser centre amb necessitats especials. «Les quotes que rebem de les famílies no arriben a cobrir l'activitat complementària», explica. «En aquesta escola no tanquem la porta a ningú, ni per raons econòmiques, de discapacitat ni religioses», constata Xavier Muniesa, director de la Fundació Escola Vicenciana. «Donem resposta a les necessitats educatives d'aquelles capes de població més fràgils.» Per quadrar el pressupost compten amb beques i subvencions.

On també es nota la manca de recursos és en l'atenció als alumnes amb necessitats especials. «Es parla d'escola inclusiva, però no se la dota de prou recursos», expressa Isabel Trilla.

Trencar amb la idea de gueto

Malgrat les dificultats, la directora de l'Escola Labouré vol eliminar la imatge de gueto. «La nostra feina a l'escola és que tots els alumnes que comencen P3, en acabar el procés educatiu, s'incorporin al conjunt de la societat com a ciutadans responsables, capaços de fer-hi una aportació significativa», explica Trilla. «Els nostres alumnes són molt feliços a l'escola, ho són tant que no tenim absentisme.»

L'Escola, a més, forma part d'un gran nombre de projectes com Escola Nova 21, Barcelona Escoles Més Sostenibles o Aprenentatge i Servei Comunitari. «La nostra escola és molt digna i els alumnes, excel·lents», conclou la seva directora, que ens mostra amb orgull una de les estrofes de l'himne de l'escola: «A Labouré hi cap el món sencer, lluitem pel que volem i amb força seguirem. Tots amb il·lusió, respecte i confiança mirem cap al futur amb molta esperança.»

Alumnes d'educació infantil a l'hort de l'escola.

Alumnes d'ESO al laboratori.

«La nostra feina és que tots els alumnes, en acabar el procés educatiu, s'incorporin al conjunt de la societat com a ciutadans responsables»

Girona

Vuit indrets verdaguerians des del santuari del Mont

Fites de la petja del prevere i poeta que inspiraren «Canigó»

Santuari de la Mare de Déu del Mont.

J. Víctor Gay

Girona

El santuari de la Mare de Déu del Mont és una fita de respectable altura, amb els seus 1.125 m, i domina les immediates comarques de l'Empordà, la Garrotxa, el Pla de l'Estany i amb perspectiva a les del Gironès, el Rosselló, el Vallespir i, en un horitzó generós, perfils d'Osona i del Berguedà. Fins i tot diuen que en un dia transparent es pot endevinar l'illa de Mallorca. El santuari del Mont no és només un referent del bisbat marià, com es defineix Girona, també manté, i ara potencia, el seu passat verdaguerià.

L'estiu del 1884, Mn. Cinto va fer una llarga estada al santuari, amb l'objectiu principal de compondre el seu poema *Canigó*. Certament, des d'aquell punt es domina també la part de la serralada pirinenca que s'allarga fins a l'Albera per trobar-se amb la Mediterrània.

D'aquella estada, en restaren no sols un seguit de versos («Oh Mare de Déu del Mont / com tan alta en sou pujada / en un trono de penyals / dalt el cim d'una muntanya»), sinó també un seguit d'indrets que per la seva bellesa i singularitat han esdevingut referents per a molt excursionistes. Cada punt està degudament documentat seguint el pas del poeta i també la seva pròpia petja en forma de versos que en donen testimoni.

Naturalment, a l'hostatgeria s'ha sabut conservar el mobiliari i el conjunt de la cambra en què va fer estada. També en altres casals propers de la mateixa muntanya i a Banyoles es fa present aquesta memòria verdagueriana.

Novetat d'estiu: itineraris Verdaguer al Mont

Una iniciativa promoguda pel Patro-

nat de la Mare de Déu del Mont, amb el suport del Departament de Cultura de la Generalitat i el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, ofereix als visitants del Mont la possibilitat de fer un recorregut per vuit indrets que formen una veritable Ruta Verdagueriana.

Si se segueix la ruta amb automòbil a partir de la N-260, podrem arribar al collet de Can Serra, amb una visió esplèndida de la muntanya del Mont. Seguim fins a la Roca Rossoladora que ja cantà Verdaguer. Trobarem després el camí procedent de Beuda. Si l'hem seguit des d'aquesta població haurèrem pogut accedir a Can Noguer de Segueró, escenari de *La Punyalada*. Una casa pairal en què hi feu també estada Verdaguer. A tocar, hi tenim la font de la casa amb uns versos impresos en mosaic en aquell indret. L'aigua és excel·lent. Sense deixar la carretera d'accés al santuari, caldrà aturar-nos a la Roca Pastora i així s'arriba a l'església parroquial de Sant Llorenç de Sous, a tocar del conjunt del monestir romànic del mateix nom i recentment restaurat per la Diputació de Girona. Una font que és la dels monjos ens permetrà refrescar-nos, just abans d'assolir el santuari.

Una altra alternativa recomanable és anar directament al santuari, allotjar-nos a la seva hostatgeria i fer les sortides als indrets indicats. Ens oferiran unes senzilles guies que permeten seguir els referents de Verdaguer i fer-ho pausadament i gaudint de les panoràmiques úniques de l'extrem nord-est del nostre país.

El telèfon de l'hostatgeria és el 972 193 074 (tancat dimarts i dimecres). De juny a setembre celebració de l'Eucaristia a les 13 h (els altres mesos el primer i el tercer diumenge a la mateixa hora). De maig a octubre més de trenta paròquies hi pujaran en romeria.

Busca el millor especialista per a la neteja de la seva escola?

Tenim la peça que li falta

Lunet Netejant, posem tots els sentits

Treballem per a la: **SAGRADA FAMILIA**

Carrer Can Pi, 17 3r (Abans Carretera antiga del Prat)
08908 l'Hospitalet de Llobregat (BARCELONA)

Veneçuela

Escalada de violència a Veneçuela

La Conferència Episcopal fa una crida al diàleg i a la pau però també a defensar els drets humans i la democràcia

Joan Piñol
Redacció

Dictadura, indolència del govern, violadors dels drets humans... diferents pronunciaments de les autoritats de l'Església catòlica han fet pujar el to de les crítiques al govern chavista de Nicolás Maduro de Veneçuela enmig d'una escalada de violència i tensió al país llatinoamericà que ja s'ha saldat amb 21 morts per la repressió policial de les manifestacions de l'oposició. La situació és extremadament tensa des que el 29 de març el Tribunal Superior de Justícia de Veneçuela en una sentència insòlita va decidir assumir les competències legislatives de l'Assemblea Nacional, el parlament del país, i eliminar la immunitat judicial als parlamentaris. L'Assemblea està controlada per l'oposició des que els partits antichavistes obtinguessin una remarcable victòria a les eleccions legislatives de l'any 2015 amb més del 56% dels vots. Des d'aquests comicis el govern de Maduro ha anat laminant els poders legislatius de l'Assemblea i s'ha jutjat a diversos parlamentaris opositors fins que Henrique Capriles, que es va enfrontar a Maduro a les eleccions del 2013 i és considerat el líder polític de l'oposició, va ser inhabilitat per 15 anys i expulsat del Parlament.

L'Església catòlica ha mantingut sempre una certa posició equidistant des de l'establiment del govern d'Hugo Chávez el 1999. De fet, és considerada com la institució més ben valorada pels veneçolans. Aquest delicat equilibri ha canviat clarament en els últims mesos i el 31 de març passat els bisbes firmaven un dur comunicat de la Conferència Episcopal després de la sentència que eliminava els poders del parlament. El comunicat va ser llegit a totes les parròquies del país el Diumenge de Rams, un dels dies de l'any amb més fidels a les celebracions. «Una nació sense parlament és com un cos sense ànima, està mort i desapareix tota possibilitat d'opinió divergent o contrària als que estan al poder», escrivien els bisbes. Una línia del comunicat va ser especialment rellevant i va causar la fúria dels partidaris de Maduro: «No es pot romandre passius, acovardits ni desesperançats. És hora de preguntar-se molt seriosament i de manera responsable si no són vàlides i oportunes, per exemple, la desobediència civil, les manifestacions pacífiques, els justos reclams als poders públics nacionals i internacionals

i les protestes cíviques.» L'esment de la desobediència civil va causar una immediata reacció: les protestes antichavistes van augmentar de manera espectacular. Això sí, el Dimecres Sant un grup de partidaris de Maduro va intentar agredir el cardenal Jorge Urosa, arquebisbe de Caracas, quan sortia de celebrar l'Eucaristia a la basílica de Santa Teresa. Urosa, de 74 anys, juntament amb l'arquebisbe Baltasar Porras, creat cardenal el 2016 pel papa Francesc en un gest de suport a l'Església a Veneçuela, són les veus més contundents entre l'episcopat del país.

Un altre pronunciament eclesial especialment rellevant va ser el de la Conferència de Religiosos i Religioses de Veneçuela (CONVER) que en un comunicat animava a la ciutadania a manifestar-se per defensar la democràcia i demanava que «es corregeixin les arbitrietats que ens porten a una situació d'imminent dictadura». Els jesuïtes també es van pronunciar amb duresa. Primer amb un comunicat del provincial i del canceller de la Universitat Catòlica Andrés Bello que qualificava de «totalment inacceptable» la sentència i recordava que protestar és un dret i no un delictes alhora que denunciava que «el govern ha desplegat una repressió indiscriminada i sistemàtica contra la població civil fent un ús irresponsable i il·legal de la força». La revista SIC dels jesuïtes publi-

Una manifestació silenciosa de pregària va anar fins a la seu de la Conferència Episcopal de Veneçuela el 23 d'abril passat.

CONFERÈNCIA EPISCOPAL DE VENEÇUELA

«És hora de preguntar-se molt seriosament si no són vàlides i oportunes, per exemple, la desobediència civil i les manifestacions pacífiques»

cava un editorial sota el títol «És una dictadura» on també s'expressaven de manera contundent.

També el Vaticà ha respost, tot i que d'una manera més subtil. El papa Francesc va demanar a l'Àngelus del 2 d'abril que s'evités la violència i va pregar per la pau a Veneçuela. L'òrgan més crític amb Maduro ha estat *L'Osservatore Romano*, el diari oficial del Vaticà, que ha publicat diversos

articles molt crítics amb Maduro, criticant la situació econòmica i política. El diumenge nou d'abril, de manera molt discreta, es van reunir el nunci a Veneçuela, l'italià Aldo Giordano, amb la ministra d'exteriors de Maduro, Delcy Rodríguez. Roma i els bisbes han buscat bastir ponts entre opositors i chavistes però l'intent de negociació a tres bandes va fracassar el gener passat i els representants vaticans es van aixecar de la taula de converses.

Maduro porta quatre anys al càrrec (des de l'abril del 2013) i governa el país de 31 milions d'habitants amb mà de ferro. Tot i així, la situació d'aquestes últimes setmanes és inèdita i el clima presagia una escalada d'incert resultat. Gairebé un mes de protestes han deixat, fins ara, un balanç de 21 morts a causa de la violència policial i de grups chavistes armats, a més dels disturbis provocats per l'escassetat d'aliments i medicines. El 21 d'abril, per exemple, nou persones van morir electrocutades en l'assalt d'una fleca a Caracas que estava sent saquejada per un grup de persones que busquen menjar. L'Església es troba entre la defensa activa i mobilitzada de la democràcia i la crida a la pau i a la no-violència. El nou superior dels jesuïtes, el veneçolà Arturo Sosa, afirmava en una entrevista al Perú que «tothom ha de renunciar a alguna cosa» i va encoratjar al diàleg.

Des del monestir

Temps de Pasqua

La llum de la victòria de Crist ressuscitat sobre tota humana malícia (el pecat) i damunt la mort, arriba a nosaltres i ens corprèn, ens embolcalla durant tot aquest temps, s'apodera íntimament de nosaltres que encara estem en camí. Ara podem pregar amb ple sentit: «El Senyor m'il·lumina i em salva, qui em pot fer por?» (Salm 26). La Pasqua és una realitat actual, però que també aspira a la seva màxima realització: «Desitjo amb tota l'ànima poder viure (per sempre) a la casa del Senyor»; en el fons, per ser feliços, busquem la mirada de Déu, assolir finalment de veure'l. El temps de Paqua és un àmbit resplendent, el país de la vida, la fruïció certa de la bondat que

ens té el Senyor. Un temps a la vegada de goig i d'esperança. Joiós avui en aquesta vida, tot esperant el seu futur i etern acompliment prop de Crist glorificat.

Vivim, doncs, amb aquesta gran perspectiva, però certament enmig de les contradiccions pròpies de l'existència terrenal. Vivim la Pasqua com Jesús, que ha de passar per tot, en el seu anar cap al Pare. Que conviu amb tota mena de persones, situacions i actituds, que se solidaritza amb els més pobres i necessitats, que experimenta l'alegria i el dolor de la nostra condició, que afronta amb amor la persecució i la mateixa

mort.

Bo i sent temps pasqual, res tampoc no se'ns estalvia. Preguntem-ho a milions de cristians d'arreu del món. Però certament és Pasqua, vivim de la Pasqua, perquè esperem confiadament en el Senyor. Sigues fort, sigues valent, diu el salm. «Que el teu cor no defalleixi!»

I és que som encara en temps d'esperança, de paciència. No podem presumir de res més que de la divina victòria de Crist. No pas de cap altre mèrit o ideal, propi o aliè. Jesús en persona, què diu? «Si jo em glorifiqués a mi mateix, la meva glòria no valdria res. Però el qui em glorifica és el meu Pare...» (Joan 8,54). Al·leluia!

Jaume Gabarró
Monjo de Solius

La sal de la terra

Les nenes obligades a casar-se

Impedir la celebració dels matrimonis infantils. Això és el que fa la Theresa Kachindamoto al seu país, Malawi, on els casaments forçats es fan amb el consentiment dels pares i dels caps tribals. Theresa també és descendent de caps tribals, en un lloc on la llei dictamina que són els homes els guardians de les tradicions. De jove la va impactar veure una nena amb un bebè als braços. La nena li va dir: «Jo soc la seva mare.» Just després Theresa és escollida per les comunitats com a líder i governadora del districte de Dezde i recorre els poblats més remots per posar fi als plors de milers de nenes al seu país. Malgrat haver rebut amenaces de mort, s'imposa amb fermesa a les autoritats religioses, polítiques i als pares, i aconsegueix abolir i evitar centenars de bodes de nenes i adolescents. Una dura realitat lligada a la cultura, l'honor i la

pobresa. Les nenes poden ser intercanviades per diners, una vaca o una cabra, si la família del marit té bestiar. A moltes, quan tenen la menstruació les envien als campaments de Fumbi Kusasa (neteja), on les obliguen a tenir relacions sexuals amb els hyena, que són homes contractats pels pares o possibles marits. A més de patir violència sexual, fàcilment les contagien amb el VIH (el 10% de la població està contagiada). La superstició hi juga també un paper clau, perquè els pares tenen por de patir una desgràcia si no envien les filles en aquests campaments. Recentment, la lluita de Theresa ha fet que el Parlament Malawi voti a favor de reformar la Constitució i legislar la prohibició dels matrimonis abans dels 18 anys. El matrimoni infantil és un problema d'abast

mundial. Cada dos segons una nena és obligada a casar-se en algun racó de món. Actualment hi ha almenys 700 milions de dones a qui van casar quan eren nenes, 250 milions eren menors de 15 anys. Si aquesta xacra no s'atura, Unicef diu que el 2050 les víctimes seran 930 milions de nenes. Les guerres també contribueixen als casaments de menors amb adults. Save the Children afirma que al Líban a moltes nenes refugiades sirianes les casen per garantir la subsistència. El matrimoni infantil té efectes devastadors, com la violència de gènere, l'abandonament escolar, malalties, embarassos precoços, complicacions en el part i mort. I quan els marits les abandonen han de carregar amb l'estigma de la discriminació i la falta total d'oportunitats. Donar suport a projectes d'educació per a les nenes pot canviar el seu futur.

Montserrat Esteve
Periodista

Mirada al món

Marroc: atzucac religiós

Els darrers mesos han aparegut diferents notícies sobre l'existència, vida i periples dels cristians al Marroc. No és que no se sabés, però no es podia explicar ni fer-ho públic, perquè comportava fortes reaccions contra l'Església i els cristians. Com sempre la realitat ha superat la ficció. Els ciutadans de confessió cristiana són una realitat viva al regne alauita que ja no es pot ocultar, ni menystenir; menys encara arraconar com si fos una epidèmia perillosa i alarmant que cal combatre per perill de contaminació imminent de la identitat nacional.

Creix el nombre d'homes i de dones que es converteixen a la fe cristiana. Per no parlar dels altres països àrabs de majoria musulmana. Són milers al Marroc, i varien molt les estadístiques als estats àrabs. S'imposen la por i la intimidació, les venjances i les amenaces. Amb motiu de la celebració de la Pasqua molts cristians marro-

quins han perdut la por de les possibles represàlies i han donat veu a la seva nova fe en Crist Ressuscitat.

Però no tot és tan clar ni senzill com sembla. Els conversos cristians saben perfectament a què s'han exposat al Marroc: ràbia i ira familiar, pèrdua de feina i discriminació laboral, tírria i rebuig social, antipatia i mal costum polític. Per una raó molt senzilla: deixar i abandonar la fe musulmana està considerat com una traïció a tots els nivells. A la nova Constitució del regne del Marroc (Art. 3), que va entrar en vigor el 29 de juliol del 2011, llegim: «L'islam és la religió de l'Estat i l'Estat garanteix a cadascuna (de les religions) la llibertat de les seves creences religioses.» Però sabem, com sempre passa en tota societat, que una cosa són els ideals constitucionals i una altra de molt diferent la realitat de la

vida quotidiana.

El Marroc és un dels estats que més s'ha obstinat a defensar la llibertat de culte dels musulmans als països europeus. Però potser ha arribat el moment de subratllar la llibertat individual per decidir quin camí agafar en el fur intern de la fe. El que no es pot fer és demanar a ultrança fora del propi país allò que no està disposat a concedir ni defensar en el propi. El dia que els musulmans, no únicament al Marroc sinó a qualsevol Estat del món, tinguin la llibertat de canviar de credo religiós, si així ho desitgen i sense que aquesta decisió suposi una disminució dels seus drets i encara menys un perill per a la seva vida, aquest dia tots haurem avançat en la defensa de la dignitat humana per sobre de tota frontera política, cultural i religiosa. Fins aleshores, tant el Marroc com altres països de majoria musulmana continuaran en un atzucac religiós.

Justo Lacunza Balda
Pare blanc arabista-islamòleg,
des de Madrid

Punt de vista

Jaume Castro
Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio

Nou Pla Pastoral de Barcelona

La nostra societat no sempre veu en l'Església una proposta de felicitat o un camí per canviar el món. Però el papa Francesc mostra de manera clara i joiosa allò que per a Pau VI va significar el Concili Vaticà II: «Una simpatia immensa ho ha envaït tot.» La preocupació per les necessitats humanes i els brots de l'amor i la pau que genera la misericòrdia de Déu interpel·len molta gent i obren nous espais a la missió. Som conscients d'aquesta oportunitat?

La pauta de l'espiritualitat d'aquesta proposta és la paràbola del Bon Samarità. És un reclam a no romandre tancats entre murs, sinó retornar al carrer, al lloc de la trobada amb «l'home mig mort». El carrer és l'espai natural de la missió cristiana i alhora el lloc on es posa a prova la nostra compassió per veure, aturar-se i guarir les ferides de «l'home mig mort». És en aquest sentit que l'arquebisbe Joan Josep Omella en la seva proposta de Nou Pla Pastoral ens crida abans que res a una «conversió personal i missionera». Van de braçet. Per veure

i compadir-se, cal sortir al carrer i trobar la gent.

En el temps de la postveritat, quan tot es coneix i poc s'aprofundeix, on la mentalitat del món pesa i condiona els comportaments, en el temps de les mil propostes i possibilitats, és difícil orientar-se. Els pobres donen el criteri veritable per orientar-se. Començar a partir dels pobres ens posa en el camí just.

El discurs social s'entrecrua amb l'espiritual. El pobre és algú concret amb un nom que cal conèixer i trobar. En ell retrobem el mateix Jesús i alhora un destina-

tari privilegiat de la Bona Notícia. Al voltant dels pobres poden renéixer comunitats cristianes de poble. La solidaritat amb els sense sostre, l'acollida als refugiats o la visita als ancians són un punt de partida d'aquesta conversió i renovació pastoral.

En l'escolta de la Paraula de Déu i la pregària trobem la força i la compassió per emprendre aquesta gran aventura que el papa Francesc proposa en l'*Evangelii gaudium*. És una visió, una cultura de la vida renovada que necessita de cadascú i que estem cridats a viure junts a la nostra ciutat.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova
Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Reflexions sobre l'oració

Tots estem d'acord que la vida espiritual comporta el diàleg amorós amb Déu. L'Antic Testament ens presenta l'oració del poble i dels seus personatges. El Nou Testament tracta, també, de la necessitat de la pregària. En efecte, Jesús insisteix en la necessitat de l'oració i ensenya la manera de resar, especialment ens deixa l'oració del Parenostre. Els Fets dels Apòstols i les seves cartes no paren de referir-se a la necessitat i les condicions de la pregària. L'Apocalipsi és una oració sencera, on ressona constantment la música celestial.

La pregària, en realitat, és una meravella, una de les coses més notables de la vida teològica. Tanmateix, sol tenir les seves dificultats. Sabem la bondat de l'oració, el valor del contacte amb Déu i, no obstant pregar, en certs moments, ens fa mandra i la deixem de fer. Quan la pregària hauria de ser el moment més dolç de cada jornada.

Els humans som d'allò més distrets. I, de vegades, mandrosos. Les coses profundes, dolces i pacificado-

res les passem de llarg. Ens assemblem al rabadà mandrós del cant popular de Nadal. El remei: deixar —preveure— a l'agenda un temps dedicat a l'oració. Alhora, hem d'aprendre a resar en els moments buits de la nostra vida. Quan, al matí sortim de casa, quan viatgem en el metro, quan esperem el torn per resoldre un afer, quan veiem persones amigues o altres que ens presten els seus serveis...

De vegades he pensat que potser no resem mai pel conductor del tren o pel funcionari que ens ha d'aclarir alguna qüestió... Podem pregar pels nens que van a l'escola i pels qui els acompanyen, quan comencem a menjar i quan acabem... Si mirem els moments que ens queden lliures, al llarg de la jornada, ens adonarem que hi ha mil moments per a una petita pregària que ens reforçarà la mirada cristiana i la manera de testimoniar la fe.

Necessitem també un temps diari, més llarg (deu minuts, mitja hora, una hora...), en el qual Déu ens parli i nosaltres li parlem. Ajudats de la Sagrada Escriptura, especialment dels Evangelis, per poder centrar la ment i el cor en el Senyor. Així va creixent l'espiritualitat cristiana i adquirim llum per poder fer les coses humanes ben fetes, per un treball honrat, ben fet i pensant en la tasca que ens pertoca fer en la transformació del món.

La pregària és essencial. No ho oblidem!

A propòsit de...

P-J Ynaraja
Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Repartir simpaties - opinió

Hi havia un temps que el que era important era la paraula, segons s'explica. Potser el descobriment de la impremta i la utilització multiplicada del paper, molt més barat que el pergami i més consistent que el paper, va animar a escriure i escriure textos, alguns dels quals avui, ens semblen pesats perquè som incapaços d'assimilar-ne totalment el contingut. Si som sincers, cal reconèixer que, ara com ara, el que és actual és la imatge. L'aforisme d'origen xinès, però freqüentment atribuït al sorprenent artista Man Ray, «Una imatge val més que mil paraules», és ben actual. He dit ara com ara, perquè a la callada, perd valor. I no m'adduïu la utilització habitual de les emoticones, a les quals no auguro gaires anys.

La imatge que subjuga i que sembla que convenç és la personal, la gestual.

Hi ha gent dotada de simpatia i cert atractiu que se n'aprofita. Es creu dotada de poders superiors en tots els camps, però moltes vegades, el seu coneixement és superficial.

La seva feina diària és llevar-se i repartir simpatia. La seva tasca, la responsabilitat, la vocació, sens dubte, es redueix a aquesta qualitat. I la gent se'l creu i el valora. Quants judicis favorables es redueixen a l'elogi senzill de «aquesta persona és molt simpàtica!» Com si aquest do fos el més bonic que necessita el món, l'Església. Després d'això, què vindrà?

La simpatia captiva, sedueix, però, si es redueix a aquesta facultat personal, qui la posseeix ha de desaparèixer aviat. Els seus seguidors esperaran, li exigiran que sigui conseqüent i resulta que no en sap, ni està preparat. Per tant, ha d'emigrar, i deixar un record simpàtic i, sovint, el descrèdit dels que responsablement s'havien lliurat a aquesta tasca àrdua de la formigueta laboriosa.

Per si algú no se n'ha adonat, adverteixo que penso principalment en episodis que passen en col·lectius o comunitats inicials de signe cristià. Important o humil, l'entitat camina al seu ritme i un dia apareix algú, per iniciativa pròpia o perquè l'han convidat, observa el panorama i la personalitat de qui dirigeix el grup a la seva manera. Somriu i fa un discurs que enlluerna. N'entusiasma el llenguatge, la gràcia, la desimboltura. Segurament, sense adonar-se'n, desacredita el que fins aleshores s'ha fet, cosa que, a poc a poc, anava progressant. Potser estaven aturats, ara atònits, perquè en descobreixen els desviaments. I res més, un desencís ben trist.

Acaba i se'n va, hi deixa un bon record, però un record estèril. Ningú no se n'adona. La simpatia enlluerna, no deixa veure el rerefons, que és pura vanitat.

I si aquest protagonista sap tocar la guitarra i explicar acudits, que Déu ens agafi confessats! Jesús no es va fer mai el simpàtic. Va ser seriós, però sempre conseqüent. Va morir aparentment fracassat, però el seu missatge encara perdura. (Continuaré.)

UN PROJECTE MUSICAL DELS MARISTES AJUDA A D

Aquest cop Àfrica

El lletrista de les cançons de «Los tambores hablan» ha estat el germà marista Aureliano García.

El colonialisme, la terra, els balls, la filosofia Ubuntu... són temes que apareixen al disc. «Parlen d'una Àfrica viva, capaç d'aportar molts canvis».

Joan Andreu Parra

«Què li devem a Àfrica? Molt. Però segur que Àfrica es conformaria que li donéssim la paraula, perquè alguna cosa té per explicar-nos. Ha arribat el moment de passar el micròfon a Àfrica.» El germà marista Aureliano García Manzanal coneix de primera mà el continent africà i, en particular, Ghana, on desenvolupa la missió a través de l'ONGD SED (Solidaritat, Educació i Desenvolupament). La visió que és possible traslladar a la nostra societat els valors africans i la seva riquesa cultural s'ha traduït en el projecte musical «Los tambores hablan».

El germà Aureliano ha esdevingut el lletrista d'unes cançons a les quals han posat veu i música artistes com Inma Serrano, Víctor Manuel, Pasión Vega, Antonio Carmona o Ana Belén, entre d'altres. Tots hi participen de forma desinteressada amb l'objectiu que els beneficis de les vendes del disc-llibre *Los tambores hablan* (Edelvives 2017 i també disponible a les plataformes digitals de música habituals) es destinin a projectes de col·laboració que SED desenvolupa a Àfrica.

Amb tot, la raó principal és més pedagògica i de sensibilització que solidària: «Àfrica ens ensenya que es pot ser feliç amb menys. Cada moment viscut a Àfrica ens parla d'una nova forma d'entendre la vida, el món, les relacions humanes, Déu... Una visió més humana, més nítida i més senzilla»,

raona el germà Aureliano. La sorpresa i la novetat d'una Àfrica viva recorren les lletres de les cançons: «Parlen de valors africans que estan massa amagats en la societat occidental: la dona com a motor de desenvolupament, la felicitat desvinculada dels béns, la forma de viure el temps i d'entendre l'eternitat,

la filosofia Ubuntu com a forma de vida ("Jo soc perquè nosaltres som")», detalla el germà Aureliano.

«Cantos de Ghana»

Un projecte amb l'objectiu comú de mostrar la saviesa d'Àfrica va precedir

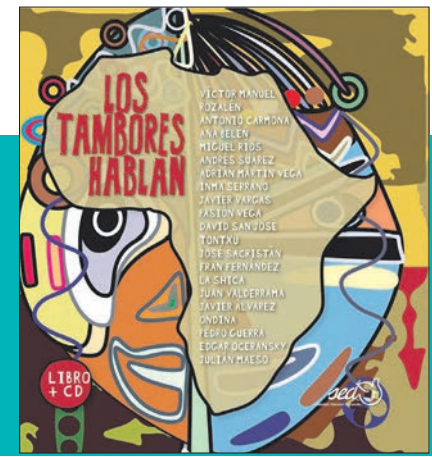
el 2009 l'actual: «Amb *Cantos de Ghana* SED va construir una escola preciosa en un poblat anomenat Asalaha, no gaire lluny d'Accra. Avui 550 nens estudien a les seves aules. Amb *Los tambores hablan* també contribuïrem a projectes de desenvolupament al continent africà. Però insisteixo que

«Los tambores hablan» visibilitza el compromís de cooperació internacional de l'ONGD SED, vinculada als maristes, amb el continent africà.

DESCOBRIR ELS VALORS AFRICANS

té la paraula

En alguns dels temes que apareixen al llibre «Té la paraula», subratlla García.

Cinc artistes van visitar Ghana, a la foto Tontxu: «Venen amb la motxilla plena de mirades netes, d'abraçades, d'estimació. I amb molts interrogants», explica el germà Aureliano.

L'objectiu d'aquest projecte solidari té camí d'anada i tornada: ajudar Àfrica i deixar-nos ajudar per Àfrica», aclareix el germà García.

D'aquell primer projecte va néixer una sòlida amistat entre el marista i la cantant Inma Serrano que ha permès fer aquest nou pas. Cal destacar que cinc artistes van portar la seva implicació a visitar Ghana: «Sens dubte ha estat per a ells una experiència que no oblidaran fàcilment. Àfrica està plena de contrastos que t'arriben al cor... No és fàcil explicar aquells somriures, aquella felicitat i hospitalitat viscuda enmig d'una pobresa que sovint resulta feridora. Venen impactats i convençuts que a la vida cal centrar-se en allò que realment importa i no en tantes coses passatgeres a les quals aquí donem massa importància», relata García.

El germà marista interpel·la el món occidental, immers en una «vida vertiginosa i sovint entestat a arribar enlloc»: «On és l'ànima d'una societat que convergeix en déu el poder adquisitiu, el consum, la posició social, el plaer buit i les presses? Tinc la convicció que Àfrica, el lloc on els tambors parlen, ens pot ajudar i ens pot ensenyar en la recerca d'un creixement més equilibrat», conclou el germà Aureliano.

Més informació: <http://lostamboreshablan.org>.

Amb un projecte musical anterior, SED va construir una escola en un poblat ghanès, proper a Accra, on estudien 550 nens.

Ghana és un dels països africans més estables políticament i econòmicament: «Però encara queda tant per fer! L'estructura política del país està força consolidada, però no així l'organització social, econòmica i laboral», analitza el germà marista Aureliano García. Un dels principals reptes que ha d'afrontar aquest país és l'emigració massiva de joves —una autèntica «hemorràgia demogràfica» com ha dit el cardenal ghanès Peter Turkson, president del Consell Pontifici Justícia i Pau.

«En un món globalitzat, tots hauríem de sentir-nos responsables que en els països en via de desenvolupament

es generin estructures que possibilitin que la gent visqui amb dignitat», apunta García. De fet, en aquesta tasca està implicada l'ONGD marista SED, que enguany fa 25 anys: «La tasca de SED se centra sobretot en l'educació, tot i que no es desvincula d'altres àmbits d'actuació. Estem convençuts que l'acció educativa és la millor forma d'ajudar el desenvolupament d'un poble.

És un treball lent, però seriós i segur. És molt satisfactori comprovar com milloren les estructures educatives i com són ells mateixos els protagonistes d'aquesta evolució», subratlla García.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

El risc de la reina Ester

Segons el relat bíblic de l'Antic Testament, el rei Xerxes de Pèrsia, després d'un primer fracàs matrimonial, tria Ester com a esposa i reina. Aman, el primer ministre, aconsegueix de manera fraudulenta que el rei signi un decret que permet eliminar tots els jueus dins de les fronteres del seu imperi. Motivacions? Venjança personal contra Mardoqueu, jueu il·lustre i oncle de la reina. A més, la confiscació de béns, que podia representar un negoci substancial. Mardoqueu demana a Ester que intercedeixi davant del rei pel seu poble. Hi ha un problema greu: Ester també és jueva. Se li planteja un dilema: intentar salvar el seu poble amb el risc de morir amb ell o desentendre's de la petició i amagar la seva identitat. Les comunitats cristianes, les congregacions religioses, troben en Ester un referent per a la seva actuació en els temps actuals. Primer, identificació amb el poble. Ester era la reina de tots els habitants de Pèrsia, inclòs el poble jueu que vivia en aquell país. Se sent part integrant del poble, que ara és víctima de les maquinacions d'Aman. Patiran una massacre sense precedents. El seu benestar personal no es pot desvincular de la sort del seu poble. Els cristians, els religiosos, no es poden desentendre de la societat en què viuen. Encara menys de les víctimes que hi ha. Viure tancats en una bombolla, aliena al batec del cor de la gent, seria trair-ne el sentit. La pastoral implica encarnació, interès per la gent, comprensió dels seus problemes, proximitat amb les víctimes, compromís pel seu bé.

Segon, tres dies d'espera en dejuni i pregària. Ester dissenya un pla per convèncer el rei Xerxes. Realitza dos banquets successius per presentar-li la demanda en benefici del poble jueu. Abans, però, passa tres dies de dejuni i pregària. Sap que la seva estratègia serveix de poc si Déu no la beneeix amb el seu ajut. Sap que no tot és a les seves mans i que no resulta fàcil canviar el cor de Xerxes. Sap que els estratagemes d'Aman són difícils de desactivar. No té temps per perdre. El dejuni i la pregària són

Els cristians, els religiosos, no es poden desentendre de la societat en què viuen

prioritaris. Tres dies poden endarrerir la solució del problema. Potser, quan s'entén que la pregària és important es guanyen oportunitats. També els jutges del seu poble hauran de passar tres dies sense menjar ni beure.

Tercer, arriscar la pròpia vida. Ester recorda que «hi ha pena de mort per a qualsevol home o dona que s'acosti a l'atri interior del palau per presentar-se davant el rei sense haver estat cridat» (Est 4,11). Si no corre aquest risc personal, no podrà aturar l'aplicació del decret. Després de diferents avatars, fa la petició al rei i revela la seva identitat jueva: «Com podria jo contemplar el desastre que amenaça el meu poble? Com podria veure l'extermi del meu llinatge?» Les nostres accions pastorals no es mesuren per la bellesa dels textos redactats, per la qualitat dels plans estratègics, per la modernitat dels mitjans de comunicació, sinó per les persones que s'arrisquen per donar-los vida.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Agraïments de tot cor

Avui toca donar gràcies. I donar-les en nom de tanta gent a la qual arriba la generositat de persones que fan possible contrastar la injustícia global de la nostra societat i el nostre sistema i que posa el seu granet de sorra per solucionar o pal·liar alguns casos.

En primer lloc, dono gràcies per tenir a les nostres mans dos instruments meravellosos de l'Església catalana que ens permeten transmetre preocupacions, alegries, triomfs i necessitats: *Catalunya Cristiana* i *Ràdio Estel*. A través d'aquestes

En nom de tots els beneficiaris, mil gràcies a tots els anònims per la vostra generositat

dues xarxes de comunicació he pogut arribar a molta gent en moments difícils per a tantes i tantes persones que ens envolten.

I és que, després de parlar d'alguna d'aquestes neces-

sitats sorgides arran de l'obertura de l'església de Santa Anna com a «hospital de campanya», he rebut respostes que han pogut solucionar alguna d'aquestes necessitats urgents.

Una de les que ha commocionat més els lectors i els oients ha estat la de la mare de quatre fills que van arribar del Perú demanant auxili i cercant alguna cosa més difícil que una agulla en un paller: una església que es diu Santa Anna i una monja anomenada Viqui. I, com que crec en els miracles, em va trobar i, des d'aleshores, s'han produït uns quants miracles més, gràcies a la generositat d'«anònims» entranyables que, amb els seus donatius, han permès que la pobra dona —que havia perdut la casa i tot el que tenien en l'aiguat que va fer tantes destrosses a la zona d'Arequipa on vivia la seva família— pogués adquirir un nou habitatge, comprar medicaments a les filles i respirar una mica enmig de tanta penúria.

Cada vegada que arriba un «anònim» d'aquests és una alegria que vull agrair en nom de tots els beneficiaris. Hi ha tantes necessitats! Però també és tanta la bondat i la generositat de la gent que, com a mínim, vull dedicar aquesta columna a donar gràcies. En primer lloc, a Déu que mou els cors i, en segon lloc, a tots els que amb la vostra generositat feu possible que les coses que es poden solucionar amb diners, se solucionin. Les altres coses, que potser són les més greus, estan més enllà de la nostra capacitat. En totes elles només hi podem posar espurnes d'amor, de compassió i de tendresa i deixar la resta a Déu, que pot canviar els cors i les voluntats.

Viure la multiplicació dels pans i els peixos és una qüestió que vivim cada dia a Santa Anna. Amb una mitjana de 50 esmorzars, berenars i sopars, cal molta multiplicació per aconseguir llet, cafè, sucre, pastes, sucs, pa... I cada dia sentim la veu de Jesús que ens diu: «Doneu-los vosaltres de menjar...» Perquè amb el menjar hi va inclosa l'acollida, l'acompanyament i, sobretot, l'amor.

Mil gràcies a tots els que ho feu possible!

CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Jaume Castro, Agustí Codinach, Antoni Coll, Montserrat Esteve, Jaume Gabarró, Joan Guiteras, Joan M. Gutiérrez, Justo Lacunza, Josep M. Massana, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarés-Personat, F. Xavier Parés, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

Cap infant sense colònies

Aquest mes de maig la Fundació Pere Tarrés inicia la campanya «Cap infant sense colònies». Un any més, i ja en són seixanta, milers d'infants en situació de vulnerabilitat es beneficiaran d'aquesta acció educativa i social.

Em sembla necessari posar en valor aquesta obra diocesana i la feina de moltes parròquies i institucions que treballen perquè l'estiu sigui un temps d'esbarjo i descans, però també un temps educatiu, sobretot a través de les colònies, els campaments i els casals per als infants, adolescents i joves que organitzen tants espais i agrupaments. Tot i que les dades macroeconòmiques indiquen una millora de l'economia, aquesta encara no arriba a les famílies que pitjor ho estan passant. Potser no som encara prou conscients del fet que a Catalunya un de cada quatre infants viu per sota del llindar de la pobresa, i les activitats de lleure són de les primeres que les famílies amb menys recursos no es poden permetre. A l'estiu, la xarxa que protegeix aquests infants durant el curs disminueix i la seva situació s'agreuja: els infants estan

més temps a casa o sols i es produeixen canvis en la relació amb els seus referents i laxitud en els hàbits i les normes.

Per afavorir que un bon nombre d'aquests nens i nenes puguin anar de colònies o a un casal d'estiu, la Fundació Pere Tarrés posa en marxa aquesta campanya que permetrà becar més de 4.000 infants per un import proper al milió d'euros. Durant l'estiu es preveu que 20.000 infants i joves participin en més de 400 colònies i casals, dinamitzats per uns 4.000 monitors, la major part dels quals amb una implicació voluntària.

Davant d'això, l'esforç de la Fundació —i d'altres institucions, públiques o privades— està orientat a garantir l'accés al lleure d'aquests infants i joves, a fi que, en un entorn tranquil i estructurat, es relacionin amb altres infants i joves de la mateixa edat. És una bona manera d'ajudar-los en el seu desenvolupament integral com a persones. En els darrers anys s'ha constatat que les peticions de beques han tingut un increment del 344%.

Per aquest estiu, la campanya de la Fundació Pere Tarrés es proposa tres punts clau: sensibilitzar sobre la transcendència de l'educació en el lleure, mobilitzar recursos i destinar-los a la realització d'aquestes activitats. Em plau destacar que es fa un treball en xarxa amb altres entitats com parròquies, serveis socials, escoles, Càritas i els mateixos centres oberts o centres d'esplai. L'assignació de beques es fa seguint un procediment molt realista que examina la situació socioeconòmica de cada infant per assignar-li l'ajut i l'activitat més adient. Els beneficiaris directes són els infants que reben les beques, però indirectament també se'n beneficien les famílies.

Les activitats d'educació en el lleure tenen uns beneficis que van més enllà de jugar i passar-s'ho bé, treballen valors, emocions i dimensions com l'espiritualitat i la sociabilitat. Gràcies a l'educació en el lleure, s'aconsegueix educar més enllà de les parets de l'escola. És una forma efectiva de facilitar l'adquisició de valors i competències i de donar als infants l'oportunitat d'acostar-se a Jesucrist.

Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

El mes més bonic

En començar el mes de maig, el seu simple enunciat alegra els nostres cors. Cap altre mes està tan lligat a l'alegria de la vida en totes les seves manifestacions. Vull referir-me a tres d'elles.

La primera característica d'aquest mes, a l'hemisferi nord, és la culminació de la primavera, amb el seu esclat de flors de diferents colors. Els cereals van granant, els fruiters són pol·linitzats, les vinyes veuen sorgir fulles i pàmpols, i tot ens recorda aquell evangeli que ens parla de les flors del camp i els ocells del cel.

És un toc d'atenció perquè no ens deixem arrossegar per les nostres inquietuds i preocupacions més enllà del que és raonable; perquè posem la nostra esperança en Déu i sapiguem apreciar el silenci i el descans. És un mes perquè, a més de consultar el mòbil, contemplem la bellesa de la creació, que

se'ns ofereix en tota la seva esplendor.

Segona característica: maig, en la tradició cristiana, és el mes de Maria, i així ho experimentem des de la nostra edat escolar. Són moltes les tradicions que el fan marià, com les romeries. La paraula *romeria* ve de pelegrinar a Roma, i per extensió a tots els santuaris. Aquest any tindrem en el pensament especialment Fàtima, que rebrà la visita del papa Francesc en el centenari de la primera aparició de la Mare de Déu als tres pastorets. La devoció a la Mare de Déu, les romeries, el res del Rosari, són costums populars que lluny de passar de moda convé estimular. Els últims Papes insisteixen en l'amor a la Mare de Déu, Mare de Misericòrdia, com una drecera que ens condueix

al Senyor o ens torna a ell quan ens n'hem allunyat.

La tercera característica que em sembla convenient destacar és que durant el mes de maig s'acostumen a celebrar la majoria de les primeres comunions. Bé ho saben els pares de família i els rectors. Fer la primera comunió és rebre per primera vegada l'Eucaristia, entrar en la intimitat de Jesucrist.

Correspon als pares i catequistes preparar bé els nens per a aquest moment, perquè no es quedi tot en una festa social, regals i àpats. És important que sigui un punt de partença, no d'arribada, com sembla a vegades.

Maig serà el mes més bell de l'any si vivim intensament aquestes diverses facetes: l'amor a Déu, a la Verge i a la naturalesa que ens envolta.

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona
i Primate

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

III Diumenge de Pasqua

Lectura primera

Ac 2,14.22-33

La mort no podia de cap manera retenir-lo captiu

Lectura dels Fets dels Apòstols

El dia de Pentecosta, Pere es posà dret amb els onze, alçà la seva veu i digué a la gent: «Homes de Judea i tots els qui viviu a Jerusalem: Escolteu bé i sapigueu això que us dic: Jesús de Natzaret era un home que Déu acredità davant vostre obrant entre vosaltres, per mà d'ell, miracles prodigis i senyals. Tots ho sabem prou. Doncs bé, d'acord amb la decisió que Déu havia pres i coneixia per endavant, Jesús de Natzaret va ser traït, i vosaltres el vaueu matar fent-lo clavar a la creu per uns homes sense llei. Però Déu l'ha ressuscitat i l'ha alliberat dels llaços de la mort, que de cap manera podia retenir-lo captiu. [...] «Germans, us he de parlar clar. El patriarca David va morir i va ser enterrat en un sepulcre que avui encara podem veure. Però ell, que era profeta i coneixia el jurament de Déu de fer pujar al seu tron un dels seus descendents, havia contemplat en visió profètica la resurrecció de Crist, i en parlava quan deia que "Déu no l'havia abandonat enmig dels morts ni havia deixat que es corrompés el seu cos". Aquest Jesús, doncs, Déu l'ha ressuscitat. Tots nosaltres en som testimonis. I ara que la drete de Déu l'ha glorificat, ha rebut del Pare l'Esperit Sant com estava promès, i l'ha donat amb profusió. Això és el que vosaltres veieu i sentiu.»

Salm responsorial

15

Guardeu-me, Déu meu,
en vós trobo refugi.

Jo dic: «Senyor, ningú com vós no em fa feliç.»
Senyor, heretat meua i calze meu,
vós m'heu triat la possessió.

R. *Ensenyeu-me, Senyor, el camí que duu a la vida.*
O bé: *Al·leluia.*

Beneït sigui el Senyor que em dona seny.
Fins a les nits m'amonesta el meu cor.
Sempre tinc present el Senyor;
amb ell a la drete, mai no cauré. **R.**

El meu cor se n'alegra i faig festa tot jo,
fins el meu cos reposa confiat:
no abandonareu la meua vida enmig dels morts,
ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. **R.**

M'ensenyareu el camí que duu a la vida:
joia i festa a desdir a la vostra presència;
al costat vostre, delícies per sempre. **R.**

Lectura segona

1Pe 1,17-21

*El preu del vostre rescat és una sang preciosa,
la de Crist, sacrificat com un anyell sense tara*

Lectura de la primera carta de sant Pere

Estimats: vosaltres invoqueu com a Pare aquell que judica cadascú segons les seves obres, sense fer distincions. Per tant, vetlleu sobre la vostra conducta durant l'estada en aquest món. Penseu que heu estat rescatats de la manera absurda de viure que havíeu heretat dels vostres pares, no pagant un preu que pot perdre valor, com serien la plata o l'or, sinó amb una sang preciosa, la de Crist, sacrificat com un anyell sense tara ni defecte. Abans de crear el món, Déu havia decidit el seu destí, i ara, a la fi dels temps, l'ha manifestat per a vosaltres, els qui, per ell, heu cregut en Déu, que l'ha ressuscitat d'entre els morts i l'ha glorificat. Per això teniu posada en Déu la fe i l'esperança.

Al·leluia

*Jesús, Senyor nostre,
obriu-nos el sentit de les Escripures;
feu que s'abrusi el nostre cor quan vós ens parleu.*

Evangelí

Lc 24,13-35

El reconegueren quan partia el pa

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc

Aquell mateix diumenge dos dels deixebles de Jesús se n'anaven a un poble anomenat Emaús, a onze quilòmetres de Jerusalem, i conversaven entre ells comentant aquests incidents. Mentre conversaven i discutien, Jesús mateix els aconseguí i es posà a caminar amb ells [...] Ell els preguntà: «De què discutiu entre vosaltres tot caminant?» Ells s'aturaren amb un posat trist i un dels dos, que es deia Cleofàs, li respongué: «De tots els forasters que hi havia aquests dies a Jerusalem, ets l'únic que no saps el que hi ha passat?» Els preguntà: «Què?» Li contestaren: «El cas de Jesús de Natzaret. S'havia revelat com un profeta poderós en obres i en paraules davant Déu i el poble. Els grans sacerdots i les autoritats del nostre poble l'entregaren perquè fos condemnat a mort i crucificat. Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel. Ara, de tot això ja fa tres dies. És cert que unes dones del nostre grup ens han esverat: han anat de bon matí al sepulcre, no hi han trobat el cos, i han vingut a dir-nos que fins i tot se'ls han aparegut uns àngels i els han assegurat que ell és viu. [...] Mentrestant s'acostaven al poblet on es dirigien i ell va fer com si seguís més enllà. Però ells el forçaren pregant-lo: «Queda't amb nosaltres que ja es fa tard i el dia ha començat a declinar.» Jesús entrà per quedar-se amb ells. Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava.

En aquell moment se'ls obriren els ulls i el reconegueren, però ell desaparegué. I es deien l'un a l'altre: «No és veritat que els nostres cors s'abrusaven dins nostre mentre ens parlava pel camí i ens obria el sentit de les Escripures?» Llavors mateix s'alçaren de taula i se'n tornaren a Jerusalem. Allà trobaren units els onze i tots els qui anaven amb ells, que deien: «Realment el Senyor ha ressuscitat i s'ha aparegut a Simó.» Ells també contaven el que els havia passat pel camí, i com l'havien reconegut quan partia el pa.

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretà i
biblista

El nucli històric dels relats de la Passió

Què ha passat exactament? Hi ha alguna cosa que no rutlla en aquesta pregunta. Cap dels testimonis del NT no respon exactament a la preocupació de saber el que ha passat tal dia (de març o d'abril) de l'any 30, de tal hora a tal altra. Malgrat això, els documents més antics que posem sobre la passió parlen de manera ben precisa sobre el que ha estat aquest esdeveniment. Jesús va morir l'any 30, i és molt probable que la composició del relat de la seva passió es fes durant els anys 40-50 del segle I.

El relat de la passió manifesta indicis de familiaritat, cosa que suggereix que el text va ser compost en una data molt primerenca. A Mc 15,21 es diu que «van obligar a portar la creu de Jesús a un que passava, un tal Simó de Cirene, el pare d'Alexandre i de Rufus, que venia del camp». Aquests detalls tan concrets indiquen que Alexandre i el seu germà eren persones ben conegudes pels destinataris originals del relat de la passió. Devien ser membres de la comunitat de Jerusalem, on s'explicava aquest relat.

Els relats de la passió no són una crònica ni una acta notarial, són història de la passió interpretada i kerigmatitzada. I tanmateix, es pot descobrir la veritat històrica a través de la proclamació de l'Església com a base del que es proclama. Però els evangelistes no escrivien només uns fets històrics que els havien estat transmesos, sinó que alhora els interpretaven. Els deixebles van haver de trobar un sentit als fets que havien passat. Van entendre que Jesús era ben conscient del que estava passant: «Ha arribat l'hora: el Fill de l'home és entregat a les mans dels pecadors» (Mc 14,41). Van descriure el seu sofriment amb les paraules dels salms que parlaven del just sofredent, que es manté fidel a Déu en tots els atacs que li fan (Salm 22; 41; 69).

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista /
riuscamps@yahoo.es

No estava el nostre cor plenament velat mentre ens parlava pel camí?

El Còdex Beza conté una sèrie de variants que canvien el sentit de l'escena: «Hi havia dos que se n'anaven del grup, aquell mateix dia, cap a una aldea que distava 60 estadis de Jerusalem, de nom Ullamaús.» «Ullamaús» es presenta a Gn 28,19 LXX com l'antic nom de Betel, el santuari del nord. La majoria de manuscrits parlen d'un pseudònim, «que tenia per nom Emaús». Cap de les tres localitats proposades compleix amb la distància d'11 km («60 estadis»). Aquests deixebles representen una part del grup dels Onze que, després del drama del Gòlgota, han perdut tota esperança, «ja som al tercer dia», i estan de tornada cap al passat: «Nosaltres esperàvem que ell seria el qui vindria a llibertar Israel.» Mentre discutien pel camí, «Jesús en persona se'ls acostà i es va posar a caminar amb ells». Completament decebuts, no l'han identificat, incapaços de comprendre que «calia que patís tot això el Messies», com els n'havia parlat altres vegades. Jesús fingeix d'anar més enllà, i el forcen a quedar-se amb ells. «En prendre ells el pa de mans d'ell, s'obriren els seus ulls i el reconegueren, mes ell se'ls féu fonedís. Ells, però, es digueren entre ells: "¿No estava el nostre cor plenament velat, mentre ens parlava pel camí, quan ens obria el sentit de les Escripures?" S'aixecaren entristits, en aquell precís instant, se'n tornaren a Jerusalem i trobaren units els Onze i els qui eren amb ells i els anaven dient: "Realment ha ressuscitat el Senyor i s'ha aparegut a Simó", presentat abans amb un pseudònim, «que tenia per nom Cleofàs», a saber, un nom fictici per «Cefàs, que vol dir "Pedra"» (Jn 1,42). «I ells mateixos contaven allò que havia passat pel camí i que se'ls havia donat a conèixer en la fracció del pa.» El breu espai de què dispo no em permet comentar a fons cada una de les variants. Una cosa és clara, segons Beza, que el seu cor estava «plenament velat» (i no «abrusat») i que s'aixecaren «entristits». Els queda un llarg camí a recórrer.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIA I)

Temps de Pasqua

(SALTERI: SETMANA 3)

ABRIL

30. DIUMENGE

Diumenge III de Pasqua. *Blanc.* Lectures: Fets 2,14.22-28 / Salm 15 / 1 Pere 1,17-21 / Lluc 24,13-35
SANTORAL: Josep-Benet Cottolengo, prev. i fund.; Sofia, vg. i mr.

MAIG

1. DILLUNS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 6,8-15 / Salm 118 / Joan 6,22-29. O bé: *Sant Josep, obrer (ML), Blanc.*
SANTORAL: Aniol, mr.; Grata, viuda; Ricard Pampuri, rel.

2. DIMARTS

Sant Atanasi (MO), Blanc. Lectures: Fets 7,51-8,1a / Salm 30 / Joan 6,30-35
SANTORAL: Antolí de Florència, b.; Segon, b. i mr.; Zoa, mr.

3. DIMECRES

Sants Felip i Jaume (F), Vermell. Lectures: 1 Corintis 15,1-8 / Salm 18 / Joan 14,6-14
SANTORAL: Alexandre I, p. i mr.; Antonina, vg. i mr.

4. DIJOUS

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 8,26-40 / Salm 65 / Joan 6,44-51
SANTORAL: Florià, mr.; Pelegrí Laziosi, rel.; Silvà, b. i mr.

5. DIVENDRES

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 9,1-20 / Salm 116 / Joan 6,52-59. Lleida: *Beat Salvi Huix i Miralpeix (MO), Vermell.*
SANTORAL: Àngel de Sicília, prev.; Irene, vg. i mr.

6. DISSABTE

Fèria, *Blanc.* Lectures: Fets 9,31-42 / Salm 115 / Joan 6,60-69
SANTORAL: Domènec Savio; beat Francesc de Laval, b.

El sant

Per Eduard Brufau

Sant Alexandre I

Alexandre I va ser el sisè Papa de l'Església catòlica, des de l'any 105 aproximadament fins a la seva mort, ocorreguda a Roma cap a l'any 115. Les dades exactes del seu pontificat són objecte de controvèrsia entre els historiadors, perquè les fonts són confuses.

La tradició diu que aquest Pontífex va instituir l'ús de l'aigua beneïta, a la qual s'havia d'afegir sal, per purificar les cases cristianes, i introduí a l'eucaristia el pa àzim i el vi barrejat amb aigua. També es diu que va sofrir martiri ja que va ser decapitat, juntament amb sant Evenci y

sant Teòdul, un 3 de maig.

Al *Liber Pontificalis* s'afirma que Alexandre I era romà y que va regir l'Església durant el regnat de Trajà (98-117). A aquest Sant Pare se li atribueix la modificació del cànon de la missa perquè s'hi fes el record de la Passió del Senyor, amb l'expressió «*qui pridie quam pateratur*».

L'aspersió pasqual

El Missal Romà proposa que en les misses dominicals, encara que siguin anticipades al dissabte, sobretot en el temps pasqual, l'acte penitencial pugui fer-se amb el ritu de l'aspersió amb l'aigua beneïta, en qualsevol església o oratori. Aquest ritu supleix l'acte penitencial del començament de la missa. Fins hi tot, al final del Missal s'hi troba l'apèndix IV amb tres formularis diversos per fer aquesta aspersió. L'aspersió es fa després de la salutació del sacerdot al poble. El sacerdot dret davant la seu i de cara al poble, tenint davant seu el recipient amb l'aigua per beneir, ho fa seguint un dels tres formularis. Primer invita els fidels a pregar i després d'un breu silenci, resa l'oració de benedicció de l'aigua. En alguns llocs, fins i tot, hi ha el costum de beneir també sal que es barreja amb l'aigua. Després el sacerdot pren l'aspersori i s'aspergeix ell mateix, als ministres i al poble, passant, si cal, per tota l'església. Entretant, es canta un cant que sigui apropiat. Torna a la seu i, acabat el cant, el sacerdot de cara al poble i amb les mans juntes, resa una pregària purificadora i, tot seguit, es canta o es recita l'himne de glòria. Cal dir que hi ha formularis més generals per al diumenge i altres de més específics durant el temps pasqual.

La paraula «aspersió» ve del llatí *ad spargere* i vol dir aspergir aigua com a signe de purificació, aspergir una persona o una cosa o un lloc perquè quedi purificat i beneït. Trobem la font d'aquesta aspersió en el salm 50, verset 9 «*asperges me...*» «*purifiqueu-me amb l'hisop i quedaré net*». A l'Antic Testament, fins i tot, trobem l'aspersió amb sang, com a gest simbòlic per segellar l'Aliança entre Yahvé i Israel (cf. Ex 24,7-8 i He 9,19-22).

La litúrgia cristiana utilitza molt l'aspersió amb aigua beneïta també com a protecció contra el mal. La nit de Pasqua vam beneir les fonts baptismals, que al llarg de l'any donaran la vida de Fills de Déu als nous batejats. Els que ja som batejats, vam renovar el nostre bateig i amb una solemne aspersió de la nova aigua vam ser de nou purificats. També amb l'aigua beneïta aspergim les persones cristianes que celebren moments importants de la seva vida com pot ser el matrimoni o noces d'argent i or. En festes concretes beneïm pa o fruits que es reparteixen entre els fidels. Beneïm els camps i les cases,

obres que s'inauguren... La mateixa litúrgia utilitza l'aigua beneïta per a la dedicació d'un nou temple, aspergint-ne les parets i espais litúrgics. Aspergim les candeles en la festa de la Candelera, o les cendres en el Dimecres de Cendra, i les palmes en el Diumenge de Rams... També aspergim els fèretres dels difunts cristians, tot recordant la seva condició de batejats. A l'entrada de les esglésies i temples cristians trobem les piques d'aigua beneïta que prenem amb la mà per fer el senyal de la creu purificant-nos tot recordant l'aigua baptismal.

Cada diumenge, dia de la resurrecció del Senyor, celebrem també Pasqua, per això l'Església ens invita a la purificació amb l'aigua beneïta, que, sobretot, en aquest temps de Pasqua, ens recorda que som un poble de batejats que estem convocats a celebrar l'eucaristia pasqual. Aquest gest simbòlic, ben fet, amb solemnitat i expressivitat, ens pot ajudar a tots, preveres i fidels laics, a començar l'eucaristia dominical de manera més positiva i receptiva perquè els sants misteris siguin ben profitosos per a cadascun de nosaltres i per a tota la comunitat cristiana que celebra el diumenge, dia de la Pasqua del Senyor ressuscitat.

F. Xavier Parés Saltor

Delegat diocesà de Litúrgia d'Urgell
xpires@bisbaturgell.org

Joan Josep Omella visita els joves del Rosari del Camí Neocatecumenal

David Armenteros

Els joves del Camí Neocatecumenal es van aplegar a la parròquia Santa Joaquina de Vedruna, a Barcelona, el diumenge 2 d'abril. Van comptar amb la visita de l'arquebisbe Joan Josep Omella. Van resar plegats el Rosari amb la finalitat d'ajudar les famílies que estan de missió a Lausanne (Suïssa) i Pau (França). Aquesta visita va servir perquè l'arquebisbe conegués quina és la realitat d'aquests joves i per què s'hi apleguen un cop al mes.

L'acte va començar al voltant de dos quarts de vuit amb l'entrada de l'arquebisbe, acompanyat pel pare José López, rector carmelita de l'església, i d'altres sacerdots, com el pare José Marín, que presideix i ajuda en les celebracions del grup rosarista; Mn. Juan Muñoz, que està al servei de les comunitats del Camí Neocatecumenal i també ajuda en el Rosari, i Mn. Marc Labori, secretari particular de l'arquebisbe. Després, les responsables del Rosari es van adreçar a l'arquebisbe, i li van explicar com es va fundar aquest grup. Minuts després es van posar a resar el Rosari i el poble contestava amb absoluta devoció.

Tot seguit, quatre joves van oferir les seves experiències sobre com els havia ajudat resar el Rosari en les seves vides. Va ser llavors quan l'arquebisbe va tenir unes paraules per a tota l'assemblea. Va dir que sentia felicitat en veure presents tants joves del Camí Neocatecumenal que provenien de les diferents parròquies de Barcelona

Un moment de la celebració.

i també de les diòcesis de Sant Feliu de Llobregat i Terrassa.

Va començar ressaltant la gran tasca que el grup del Rosari fa en trobades com aquestes: «La vostra pregària ajuda les dues missions, Lausanne i Pau, i altra gent, tot i que de vegades no en veiem el resultat.» Va animar que continuessin pregant, tot i que fos durant el trajecte casa-centres educatius: «Us convido que reseu el Rosari tots els dies, a dur-lo a la mà, a la butxaca i si no entre els dits mentre aneu en autobús i demaneu per tantes persones, i ja veureu com això té un fil directe amb Déu.»

L'arquebisbe de Barcelona va acabar ressaltant que, «sota la mirada de la Mare de Déu, molts trobareu la vostra vocació al sacerdoti, a la vida religiosa o al matrimoni». I va afegir que és bo que hi hagi parelles en el grup, perquè teniu molt en comú, compartiu «la fe». Finalment, la celebració va finalitzar amb un àpat al pati de l'església.

La missió *Ad gentes* és un nou tipus de missió que parteix, com l'Església primitiva, del primer model apostòlic, que és la comunitat cristiana. Actualment l'església es fa en temples, per això Kiko Argüello —que va iniciar

el moviment del Camí Neocatecumenal— va ser inspirat per l'Esperit Sant perquè posés en marxa la nova forma d'evangelitzar, partint no del temple sinó de la comunitat, que fa present el mandat de Crist. Aquestes missions són a llocs on no hi ha presència pròpia d'Església: barris, pobles i ciutats o territoris on no hi ha temples.

Aquest grup el formen més de 200 nois i noies. Resen diàriament el Rosari, individualment, i un cop al mes s'apleguen, tots junts, en diferents parròquies o convents per pregar, a més de per les famílies, pel prevere i l'orde sacerdotal de Pau.

Pius XI, el Papa de la conciliació entre la Santa Seu i Itàlia

Elvira Cirera Bonet

El matí del 2 de febrer del 1922, a la capella Paulina del Vaticà, Mons. Aurelio Galli recitava als cardenals la pregària llatina per escollir Pontífex. Només estaven reunits en conclave 43 cardenals, la majoria italians. El 6 de febrer, cap a les onze del matí, en el 14è escrutini, va resultar canònicament escollit el cardenal Achille Ratti. El cardenal Czernoch, primat d'Hongria, va manifestar: «Hem fet passar el cardenal Ratti per les catorze estacions del Via Crucis i ara el deixem sol en el Calvari.»

Se li va preguntar com es volia anomenar i va dir el següent: «Sota el pontificat de Pius IX vaig ser incorporat a l'Església catòlica i vaig fer les primeres passes en la carrera eclesiàstica. Pius X em va cridar a Roma. Pius és nom de pau. Desitjós de consagrar els meus esforços a l'obra de pacificació mundial, a la qual es va consagrar el meu predecessor, Benet XV, escullo el nom de Pius XI.» Va ser el primer Sant Pare, des del balcó exterior de la basílica de Sant Pere, a impartir la benedicció *Urbi et orbi*, i així ho han

Pius XI (1922-1939).

anat fent des del 1922 tots els Papes fins a l'actualitat.

Se'l va anomenar el «Papa de les missions» en memòria de l'extraordinari impuls que va saber imprimir en la difusió de l'Evangeli a les llunyanes terres de l'Orient. El 1926, va consagrar a la basílica vaticana els sis primers bisbes xinesos i l'any següent, el primer bisbe japonès. A més, Pius XI va reformar els estatuts de l'Acció Catòlica, perquè, a causa de la Primera Guerra Mundial, s'havia desorganitzat. Per aquest motiu també se l'anomenava el «Papa de l'Acció Catòlica».

Un altre fet pel qual aquest Sant Pare passarà a la història és per la conciliació. En la seva primera encíclica, *Urbi arcano Dei consilio* (1922), Pius XI va afirmar: «Itàlia no té ni ha de tenir por de la Santa Seu. El Papa, sigui qui sigui, sempre repetirà: "Tinc idees de pau i no d'aflicció, de pau veritable i, per això, no separada de la justícia."»

En la històrica jornada de l'11 de febrer del 1929, al palau del Laterà, el cardenal Pietro Gasparri, secretari d'Estat de la Santa Seu, en nom de Pius XI, i Benito Mussolini, primer ministre d'Itàlia, en nom del rei Víctor Manuel,

van signar els Pactes del Laterà. Van suposar la independència política de la Santa Seu del regne d'Itàlia com a estat sobirà.

El 1929 va arribar al seu cim el pontificat de Pius XI. Els nou anys següents li portarien amargors i desil·lusions, superiors potser a les esperances concebudes per ell. El 1931 va cridar l'atenció de la cristiandat sobre la qüestió social, tot modernitzant l'encíclica *Rerum novarum*, de Lleó XIII, amb la *Quadragesimo anno*, que proposa la instauració de l'ordre social segons els principis de la sociologia cristiana. També va ser un mecenes important en l'àmbit de les ciències i les arts.

Pius XI va ser el primer Papa que va inaugurar al Vaticà la primera emissora de ràdio. El 14 de març del 1937 va publicar l'encíclica *Mit brennender Sorge* sobre la situació de l'Església catòlica a l'Alemanya nazi. En l'horitzó europeu s'amuntegaven núvols negres que presagiaven una borrasca infernal. Pius XI va desaparèixer de la faç de la terra poc abans que esclatés la nova guerra que ell ja pressentia. Desitjo que algun dia puguem veure aquest gran Papa elevat als altars.

Cultura de mort

Vivim una cultura de mort. A Síria es fan servir armes químiques per matar la població civil. Arreu del món hi ha dones que avorten perquè no volen reconèixer que l'embrió és un ésser humà amb dret a la vida. I ara es fa campanya a favor de l'eutanàsia. Una paraula que encobreix un crim dels ancians no productiu que només generen despeses o un suïcidi assistit per a qui no té valor de viure. No som amos de la nostra vida. Igual que no vam escollir néixer, tampoc no podem decidir quan morir.

PILAR ROCA PORTO
Barcelona

Coherència i veracitat

El papa Francesc rep crítiques, però a ell no el preocupen, perquè sap que són fal·làcies. Alguns tenen por que puguin deteriorar la figura del Sant Pare, però no és així. Francesc convenç perquè és coherent. Viu el que predica i predica el que viu, que és l'evangeli. Tot i així, sap que de vegades s'equivoca, demana perdó i rectifica. Que en pot ser, de lloable, l'actuació d'una persona, en aquest cas el cap de l'Església! Els ofensors haurien de plantejar-se que la seva actitud ens porta a convèncer-nos més de la veracitat del papa Francesc.

ELENA BOZA OSUNA
Barcelona

El Virolai de 2017

Rosa d'abril, Morena de la Serra, muntanya refulgent, il·lumineu la catalana terra,

Fe popular

Malgrat el laïcisme imposat al nostre país, és innegable el fort sentit religiós que té la Setmana Santa per als espanyols. Les processons commemoratives que han tingut lloc en múltiples ciutats han demostrat la devoció amb què la gent les viu. Seguim fidels a les tradicions inherents a la cultura del nostre poble i de les seves profundes arrels cristianes. No s'improvisen, es preparen amb cura durant tot l'any i constitueix un orgull participar-hi activament. Si bé és cert que també tenen un aspecte lúdic, en la mesura que constitueixen una atracció turística. En tot ésser humà hi ha una part espiritual que cerca la transcendència tot i que sense adonar-se'n.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

deu-nos avui, un Poble independent. Amb vostre nom comença nostra història, la nova Catalunya, excels jardí, per als catalans, vindran dies de glòria, camins de pau, coberts de romaní.

FRANCESC A. PICAS
La Jonquera

Recuperar valors

És obvi que en aquests temps cap país pobre no pot abaixar la guàrdia davant l'amenaça desestabilitzadora que representa el fenomen del terrorisme jihadista. Però també és evident que cal un esforç per enfortir moralment i espiritualment les nostres societats. No n'hi ha prou de treure la policia als carrers armada fins a les dents, de prohibir viatjar els passatgers de determinats països o deixar a les bodegues dels avions els ordinadors i tauletes.

Els governs tenen una missió

inexcusable, però aquesta tasca recau especialment en la societat civil que, a través de les seves comunitats, disposi dels recursos per recuperar uns valors que semblen diluir-se en l'hedonisme i la tecnocràcia.

VALENTÍN ABELENDIA CARRILLO
Salt

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les quinze línies mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. Catalunya Cristiana es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Iniciar en la fe

Em pregunto si la iniciació cristiana que es fa a les nostres parròquies funciona realment. Aquesta Pasqua he tingut l'ocasió de participar en una celebració d'un conegut moviment eclesial i he quedat sorprès per la gran participació i vitalitat. Què podríem fer perquè els sacraments que s'administren a les nostres parròquies donin un resultat efectiu? Les primeres comunions i confirmacions que s'administren de vegades no tenen espiritualitat.

No és fàcil donar una resposta simple a la qüestió que vostè planteja. Una cosa és veritat: per obtenir resultats diferents cal fer plantejaments diferents. I si continuem fent les coses sempre de la mateixa manera i no s'obtenen els resultats esperats, llavors és evident que cal fer canvis i superar la inèrcia. En l'Església tots podem i hem d'aprendre els uns dels altres i si observem que alguns grups fan servir mètodes que donen bons resultats, el més intel·ligent serà incorporar-los en la nostra feina. Concretament el grup que vostè esmenta està particularment aprovat en l'Església com un mètode d'evangelització destinat al qui han rebut els sacraments de la iniciació cristiana en la seva infància i no han estat formats en la fe. Cal arribar a una fe personal i madura. Sovint s'oblida que els sacraments són sempre sacraments de la fe i que no puguin desvincular-se de la fe i de la vida de fe. Uns pares que presenten els seus fills petits per ser batejats i després es desenten totalment d'educar-los en la fe, sobretot amb un testimoni personal, no poden conduir el sacrament a la plenitud que requereix. Jo penso que la majoria de les nostres parròquies treballen en aquesta direcció, però es requereix més determinació i molta preparació per rebre amb fruit els sacraments. El papa Francesc, adreçant-se a un grup de joves que es preparaven per a la confirmació, els va dir que aquest no és el sacrament de l'adeu... Una observació molt perspicax que posa en evidència el que vostè observa. I evidentment cal posar remei a aquesta situació. La solució, és fàcil de dir-ho teòricament, consisteix a administrar els sacraments a qui estigui preparat per rebre'ls amb unes certes garanties de continuïtat. En aquesta perspectiva s'han expressat diferents conferències episcopals pel que fa a la iniciació cristiana. Essent realistes, cal reconèixer que ens queda molt camí per recórrer i que seria desitjable fer per virtut el que hauríem de fer per necessitat.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

El consiliari diu...

Parròquia i gent gran

En tractar el tema de la parròquia sempre sorgeixen reticències i no només en l'àmbit dels més grans, sinó en tots els àmbits. Hi ha una certa percepció que la parròquia «lliga», que no deixa espai de llibertat, que el fet de pertànyer a un grup parroquial resta autonomia personal. Però quan un es compromet i forma part d'una comunitat cristiana veu que és tot el contrari. Certament, el compromís hi és i una part del temps personal l'hem de dedicar a altres que no són familiars o parents, que no són dels nostres... o no? No són dels nostres els qui pensen com nosaltres, que comparteixen la mateixa fe, que estan d'acord amb tantes coses de la vida per la fe que ens aplega...?

En la darrera reunió d'animadors de Vida Creixent de Barcelona vam parlar de la parròquia i de nosaltres. L'objectiu era contagiar els membres dels nostres grups —que potser venen a les reunions però que no s'impliquen en la comunitat— el sentit de pertinença a una parròquia. Hi ha dues frases que ens poden ajudar en aquest sentit i que ja han

Val la pena sentir el goig de servir-nos els uns als altres.

sortit en altres ocasions: «Jesús és el primer d'una multitud de germans» i «mai som més Església —i comunitat i moviment— com quan ens trobem junts al voltant de l'altar...» Família de creients i eucaristia, fraternitat i el compartir, la comunió de l'església i la

presència de Jesús ressuscitat enmig nostre. El bisbe Jaume, al principi d'aquest tema, dedica un munt de cites bíbliques a mostrar-nos la relació de fraternitat, de confiança, d'intimitat de Jesús amb els seus deixebles. Jesús no predicava pel seu compte,

Xavier Moretó Navarro
Consiliari
de Vida Creixent
de Barcelona

tot sol, sinó que ho feia des de la comunitat de deixebles, amb els qui ho compartia tot. Quan a Jesús a l'evangeli li diuen: «La teva mare i els teus germans són a fora, que volen parlar amb tu.» Ell contesta: «Qui és la meva mare i qui són els meus germans?» Llavors, assenyalant amb la mà els seus deixebles, digué: «Aquests són la meva mare i els meus germans. El qui fa la voluntat del meu Pare del cel, aquest és el meu germà, la meva germana, la meva mare» (Mt 12,48-50).

Tampoc nosaltres vivim la nostra fe individualment. Tard o d'hora hi haurà una projecció en la comunitat, eclesial o parroquial. El mateix moviment de Vida Creixent —ens diu el Sr. bisbe— és eclesial. És d'església i vol fer Església.

Ens sentim formant part d'una multitud de germans i germanes, units per un mateix seguiment de Jesús, per una mateixa fe? Som-hi, doncs! Val la pena integrar-se en una parròquia i —com vam recordar el Dijous Sant passat— sentir el goig de servir-nos els uns als altres...

Bisbat de Girona

Missatge primaveral

Lluís Torner i Callicó

Després de la fredor pròpia dels dies hivernals, amb la consegüent tristor que, a molts, ens comporta les seves curtes tardes quan, a cap hora, es deixen guanyar per la foscor de la nit; en arribar l'esperada lluminositat de la primavera, tot sembla despertar de la letargia i ens retorna l'alegria i les ganes de viure, de sortir i de fer coses. Llavors, de la mateixa manera que la natura reneix, recuperant la seva esplendorosa bellesa, flueixen amb força aquells sentiments que restaven un xic somorts, al nostre interior, i d'aquí se'n deriva una font de projectes i pensaments. Per consegüent, la primavera, no tan sols altera la sang —com diu la dita— sinó que és un convit a viure la vida amb optimisme, activitat i agraïment.

En el món cristià, dins d'aquest entorn primaveral, també, d'alguna manera, hi podem veure, un xic, aquest mateix procés. Després de la tristor del temps quaresmal —amb la penitència i reflexió— seguit per la Setmana Santa, acabada amb el Divendres de Passió i Mort; ens arriba l'alegria de la Pasqua, i amb ella el joïós esclat de la Resurrecció.

És un dels grans missatges que ens porta la primavera. Quan veiem res-

sorgir la natura, la nostra fe, per petita o gran que pugui ser, ens porta a creure, no solament en la Resurrecció de Crist, sinó també, en la promesa de la resurrecció de les nostres ànimes.

D'aquí ve un dels fragments d'un nostre poema, titulat: *Primavera, Pasqua i Resurrecció* que acaba dient: «Cada any, en celebrar la Pasqua / —coincidint amb el temps primaveral— / quan tota la natura treu brotada, / reeixint de la seva mort hivernal, / la Resurrecció de Crist se'ns fa més clara; / així com la nostra, els pobres mortals.»

Per això també el moviment cristià Vida Creixent, a través del seu president, Sr. Pere Canaleta, escull aquesta estació per convidar-nos, com cada any, en aquest temps joïós, a la Trobada Diocesana, per tal que els diferents grups existents a la nostra diòcesi hi participem plegats; a l'efecte de poder compartir idees i amistat, dintre del cordial clima d'espiritualitat que ens uneix. La d'enguany, que serà la que fa XXVI, té el dia 26 d'abril, al municipi d'Amer.

I ja per tancar, transcrivim un curt poema, acabat d'escriure, moguts per aquests efluis primaverals, dedicat a aquest darrer moviment cristià: Poder anar fent anys «és important, i omplir-los de vida, encara més, / mante-

nint l'activitat, en fer-nos grans, / sens oblidar un espai per a la Fe. // És el que els grups de Vida Creixent, / intentem, humilment, de tenir present».

Bona i reeixida Pasqua de Resurrecció.

La primavera és un convit a viure la vida amb optimisme, activitat i agraïment.

AGENDA

MAIG

Dijous 4: reunió d'animadors. A les 5 de la tarda, a València 244, planta 4a, sala d'actes. Tema IX – Participació de la gent gran en la vida pública.

Dimarts 9: Trobada interdiocesana a Solsona. Tot el dia. Cal reservar. El preu del transport, dinar, documentació, és de 35 euros per persona. Horari de sortida 8 del matí, als llocs assignats.

Una de les obres de l'exposició.

Humanisme a l'obra d'Elisa Arimany

Redacció / Montserrat

L'Espai d'Art Pere Pruna del Museu de Montserrat presenta, fins al proper 11 de juny, una mirada retrospectiva a l'obra de l'escultora Elisa Arimany. *La força d'una idea* és el títol de la mostra, comissariada per Francesc Miralles, en la qual es poden veure divuit obres de la col·lecció personal de l'artista, que plasmen l'essència del seu treball escultòric.

Algunes obres de la sèrie *Pressions*, juntament amb peces de la sèrie *Catedrals*, exemplifiquen l'humanisme que traspuja tota la seva obra: l'opressió i la llibertat, així com el sentiment d'espiritualitat que mou la vivència de l'home. A nivell tècnic, la contraposició de materials i la línia recta són la constant en tota la seva producció. Al llarg de la seva trajectòria, Arimany ha exposat en nombroses ciutats d'Europa i dels Estats Units.

De formació autodidacta, Elisa Arimany va començar la seva carrera artística com a ceramista, i ben aviat incorpora altres materials com la pedra, el ferro i el paper fet a mà. Combina l'escultura de format petit i mitjà amb peces monumentals a l'espai públic.

La seva escultura és fonamentalment abstracta i es caracteritza per la recerca constant d'un humanisme profund que interpel·la els grans interrogants de l'home actual, a partir de formes geomètriques carregades de simbolisme. Arimany combina la rotunditat de la pedra amb la fredor del ferro i la textura delicada de la ceràmica. La barreja de materials resultant i la sensibilitat de l'artista es fan paleses en aquesta selecció.

Restaurat el Fòrum parroquial d'Altafulla

Es tracta d'un centre cultural emblemàtic del municipi

El cost de les obres ha ascendit a un total de 14.520 euros

Presentació de la rehabilitació davant dels mitjans de comunicació. / Joan Boronat

Joan Boronat
Altafulla

Al soterrani de la rectoria d'Altafulla hi ha el Fòrum parroquial, que forma part del conjunt d'un edifici emblemàtic que data del segle XVI. El Fòrum ha estat objecte de restauració, obres que van ser presentades recentment per part del rector d'Altafulla, Mn. Jaume Gené, i de l'alcalde de la població, Fèlix Alonso. Els treballs han consistit a reparar els acabats superficials de les parets interiors de les sales, afectades per la manca de manteniment, l'erosió dels murs de pedra i morter, i les humitats.

Per part de la parròquia de Sant Martí, els treballs van ser encarregats al mestre d'obres local, Enric Barceló, el qual assegura que el procés restaurador s'ha basat en una actuació «gens agressiva». S'han sanejat les parets per evitar el desprendiment progressiu de les juntes i eliminar, en la mesura del possible, els revestiments que afavoreixen les humitats, respectant l'estructura dels arcs. Per això, únicament s'ha fet servir «morter de cal i sorra», especifica Barceló.

Patrimoni arquitectònic

El rector d'Altafulla, Jaume Gené, es va mostrar satisfet pel resultat de l'obra, «en la qual ha col·laborat també l'Ajuntament, per recuperar un espai cultural emblemàtic del municipi». La regidora d'Urbanisme de l'Ajuntament d'Altafulla va manifestar que la rehabilitació del Fòrum «és un pas més, de l'equip de govern, en la seva aposta per preservar i dignificar els elements arquitectònics d'Altafulla». El mateix criteri expressat també per l'alcalde Alonso, quan va recordar que el Fòrum és un element més de la Vil·la Closa «i, per tant, emmarcat

dins del recinte emmurallat, declarat l'any 1998 conjunt històric artístic per la Generalitat de Catalunya».

El cost de les obres ha ascendit a un total de 14.520 euros, finançats per la parròquia de Sant Martí, amb una subvenció de 6.000 euros de l'Ajuntament d'Altafulla i una altra quantitat similar de part de la Diputació de Tarragona.

El Fòrum, construït el 1716, va romandre durant anys abandonat fins que al 1964 es van dur a terme

tasques de desenrunament, en les quals van participar activament els joves d'aquella època, impulsades pel rector, Mn. Francesc Castellà. L'espai va ser batejat amb aquest nom, a instàncies del col·lectiu d'artistes locals, per iniciativa del xilògraf Antoni Gelabert.

Des de llavors, el Fòrum ha estat l'epicentre de moltíssimes activitats, bressol de l'art i la cultura locals que ara, amb la restauració, es veuran potenciades.

PELEGRINATGE ALS SANTUARIS DE Lourdes, Loiola i Arantzazu

del 24 al 28 de maig

Visitant Sant Sebastià i el Museu dels Màrtirs Claretians de Barbastre

Per a més informació i reserves, truqueu al **934 092 770**

«Volem incidir en una societat més justa»

Joan-Andreu Rocha, degà de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés

Carme Munté

La Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés, de la Universitat Ramon Llull (www.peretarres.url.edu), té com a objectius continuar excel·lint en la formació dels alumnes i aconseguir més incidència social que tingui un impacte positiu en les persones. Ens ho explica Joan-Andreu Rocha, que des de fa pocs mesos n'és el nou degà, coincidint amb els 25 anys de l'inici dels estudis d'Educació Social.

Formar agents de transformació social. Aquest és l'objectiu de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés?

Volem transformar la societat perquè sigui més digna i equitativa. Volem que els nostres estudiants i professorat incideixin en la societat i en les persones que treballen per fer-la més justa. En aquest sentit, cal tenir en compte una qüestió que sovint oblidem. Tendim a pensar que els àmbits universitaris propers a oficis pràctics només s'han d'ocupar de qüestions purament pragmàtiques, però no és així. Si ens manquen les eines analítiques, totes aquestes accions són com donar cops d'espasa a l'aire.

Cal actuar però també reflexionar i analitzar.

Sí. Som hereus del pragmatisme anglosaxó segons el qual l'única cosa vàlida en l'àmbit formatiu és l'acció portada a la pràctica. No som conscients que el món canvia a una velocitat tan gran que l'eina que s'està convertint en la més important és la capacitat d'anàlisi. Tenir els criteris per veure què està passant, per què està passant i com incidir-hi perquè les coses canviïn. En els estudis relacionats en l'àmbit social, hem de recordar-ho sovint. No hi ha cap dicotomia entre teoria i pràctica, són dues cares de la mateixa moneda. Els nostres alumnes no poden sortir de la Facultat només com a bons tècnics de l'acció social, també han de ser capaços de generar una anàlisi coherent i justificada. De fet, incidir de manera significativa en la realitat social necessita capacitat per actuar amb sentit i perspectiva. No formem professionals que facin el que toca, sinó persones amb criteri per discernir el que cal o no cal fer en cada moment, saber identificar les possibilitats de la gent i també els riscos i necessitats de la societat. Això requereix estudi i pràctica reflexionada. I això és el que justifica un grau de quatre anys.

Després de l'anàlisi, ve la sensibilització social?

Sí. El treballador i l'educador social no només intervé, sinó que també sensibilitza. A mesura que la societat es torna més egocèntrica, individualista i desvinculada de la realitat més social, la tasca sensibilitzadora té una gran importància. Un dels reptes que afronta qualsevol facultat és que l'àmbit de la recerca redundi en

Volem que els nostres estudiants i professorat incideixin en la societat i en les persones que treballen a favor d'una societat més justa

El món canvia a una velocitat tan gran que l'eina que s'està convertint en la més important és la capacitat d'anàlisi

benefici de la societat. En aquest sentit, és de gran importància el tema de l'emprenedoria social i és molt interessant el nombre d'antics alumnes que posen en marxa projectes. A més, molts dels alumnes que van estudiar amb nosaltres a la dècada dels noranta van crear les seves pròpies entitats amb les quals continuen vinculats encara avui. No estem parlant de crear un negoci perquè t'has quedat sense feina, sinó de tenir la capacitat i els coneixements necessaris per innovar institucionalment en els aspectes econòmics, la gestió legal, la creativitat i la descoberta de nínxols específics que reclamen una determinada atenció en l'àmbit social. Per això, hi ha d'haver més vincle entre el treballador i educador social i l'àmbit de la responsabilitat social empresarial.

Les professions d'acció social, quin paper han tingut en la

crisi econòmica a l'hora de donar cohesió social?

Estem, en teoria, sortint d'una època de crisi en què la sensibilització social estava a flor de pell. El perill és que ara aquesta sensibilització es torni a anestesiar. Hem de jugar un paper pro actiu per ajudar tant els professionals del camp social, com el conjunt dels ciutadans a entendre que la realitat social és profundament desigual i que moltes persones continuen patint nombroses dificultats. Penso que els educadors socials i treballadors socials han jugat un paper clau en la cohesió social en les nostres ciutats en aquest període, acompanyant les persones, creant una xarxa, enfortint la comunitat perquè les persones més vulnerables no caiguin. No sé si sense aquests suports hauríem tingut l'estabilitat social que hem tingut amb situacions tan dramàtiques com hem viscut.

Una facultat d'inspiració cristiana com la Pere Tarrés, que depèn de la Universitat Ramon Llull, té una especial sensibilització en l'àrea social?

Les facultats d'inspiració cristiana no som una extensió de l'acció cristianitzadora, sinó que tenim la missió de posar en pràctica els elements que el cristianisme ja conté. És a dir, no es tracta només d'anunciar un discurs, sinó d'interpel·lar aquest discurs a partir de les realitats que vivim. Hem de romandre fidels a l'humanisme cristià que inspira el món universitari però hem de tenir-ne ben present l'aspecte dialògic, d'escolta i d'autocrítica. Això implica una mirada compromesa al nostre voltant, de manera especial als més vulnerables.

És un sector altament feminitzat?

Hi ha una presència enorme de dones, com passa, en general, a les professions relacionades amb l'educació i la cura dels altres, les més importants pel futur d'una societat. Això respon a una construcció social que, amb el temps, potser anirà canviant. Ara bé, quant de temps haurà de passar? No m'ho preguntis...

És un sector professional en expansió. En quins sectors creixerà més la demanda?

L'any passat la Facultat Pere Tarrés va formar 800 alumnes. La dada més rellevant és que el 86% dels estudiants de la Facultat Pere Tarrés són contractats al cap d'un any d'haver acabat els estudis. A les nostres aules s'acosten persones amb vocació i compromeses que tenen ganes de canviar les coses i acompanyar els altres en el seu creixement. Fruit de l'experiència de la Fundació Pere Tarrés, bona part dels nostres exalumnes treballen en l'àmbit de la infància i la joventut. Ara bé, existeixen àmbits de creixent importància, com la diversitat funcional, la gent gran o la immigració, vinculada a l'acolliment

Els nostres alumnes no poden sortir com a tècnics de l'acció social, també han de ser capaços de generar una anàlisi coherent i justificada

El 86% dels estudiants de la Facultat Pere Tarrés són contractats al cap d'un any d'haver acabat els estudis

dels immigrants i els refugiats. Amb tot, no m'agrada la idea de l'especialització, ja que el principi que regeix el treball i l'educació social és el de veure les persones en un procés integral. Per tant, si bé tenim programes on donem les eines per treballar àrees concretes, l'ideal és formar persones que siguin capaces de donar respostes a tot el procés de desenvolupament de la persona des de la infància fins a la vellesa. És un repte gran i engrescador. Tot i que és cert que sovint és important aprofundir en algun àmbit mitjançant una formació especialitzada com un màster o un postgrau per atendre col·lectius específics com la infància vulnerable, la gent gran o la gestió d'entitats.

Cinema i diàleg interreligiós

«Soc tremendament prudent a l'hora de fer canvis, em considero més aviat un innovador a partir de la continuïtat», manifesta Joan-Andreu Rocha ara que fa pocs mesos que ha esdevingut degà de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés (URL). Afronta aquest càrrec després de vuit anys com a vicedegà de Periodisme de la Universitat Abat Oliba CEU de Barcelona. És també professor convidat a la Pontifícia Universitat Gregoriana i a la Universitat de Teheran.

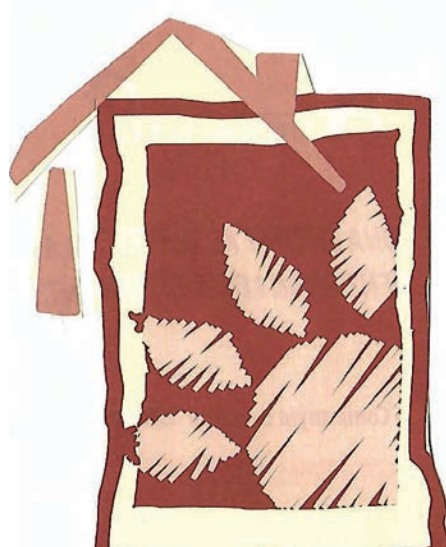
Les seves àrees d'especialització són la comunicació intercultural, la geopolítica de la comunicació i de les cultures, els mitjans de comunicació i les minories religioses, i la fenomenologia de les religions. És membre del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa de la Generalitat de Catalunya.

Explica que l'interès per la diversitat cultural no li va venir per una inquietud intel·lectual, sinó per una «realitat vital». Tot i que nascut a Bogotà, Colòmbia, l'any 1965, la seva infància va transcórrer a Anglaterra. «Els companys de col·legi eren musulmans, jueus, sikhs... la pregunta per la diversitat me la vaig formular des de ben

petit: per què el meu amic jueu no ve a jugar en dissabte?, per què el musulmà no menja porc?...»

Al llarg dels anys, va recalar en altres països com Itàlia o l'Estat espanyol (va ser monjo de Montserrat), on la diversitat no existia, més aviat es veia com a negativa. «A Itàlia hi ha un nivell alt de xenofòbia.» L'interès de donar a conèixer la diversitat cultural i religiosa entre els alumnes de l'Ateneu Pontifici Regina Apostolorum de Roma el va portar a explorar el cinema com un recurs narratiu per treballar la multiculturalitat. A partir de l'èxit del Màster en Església, Ecumenisme i Religions, Joan-Andreu Rocha va començar a ser convidat a participar en festivals de cinema, conferències i cinefòrums. És l'autor del nou portal Cinema espiritual i de les religions, impulsat per la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya (www.cinemaespiritual.cat).

Segons Joan-Andreu Rocha, en el diàleg interreligiós, la primera pregunta que caldria fer-nos és «per què creiem?», i no tant «en què creiem?». «És una manera de posar en comú els aspectes socials, culturals i antropològics que ens uneixen a tots.»

AMICS de la LLAR

UNA ENTITAT AL SERVEI DE LA GENT GRAN I DELS ESTUDIANTS

Companyia a canvi d'allotjament

Hi ha moltes persones grans que viuen soles, es valen per elles mateixes, però necessiten companyia sobretot de nit.

D'altra banda, molts joves que venen a estudiar a Barcelona cerquen un lloc tranquil on viure-hi.

AMICS DE LA LLAR posa en contacte les dues necessitats: Companyia per a la gent gran a canvi d'oferir allotjament als estudiants.

93 436 96 51

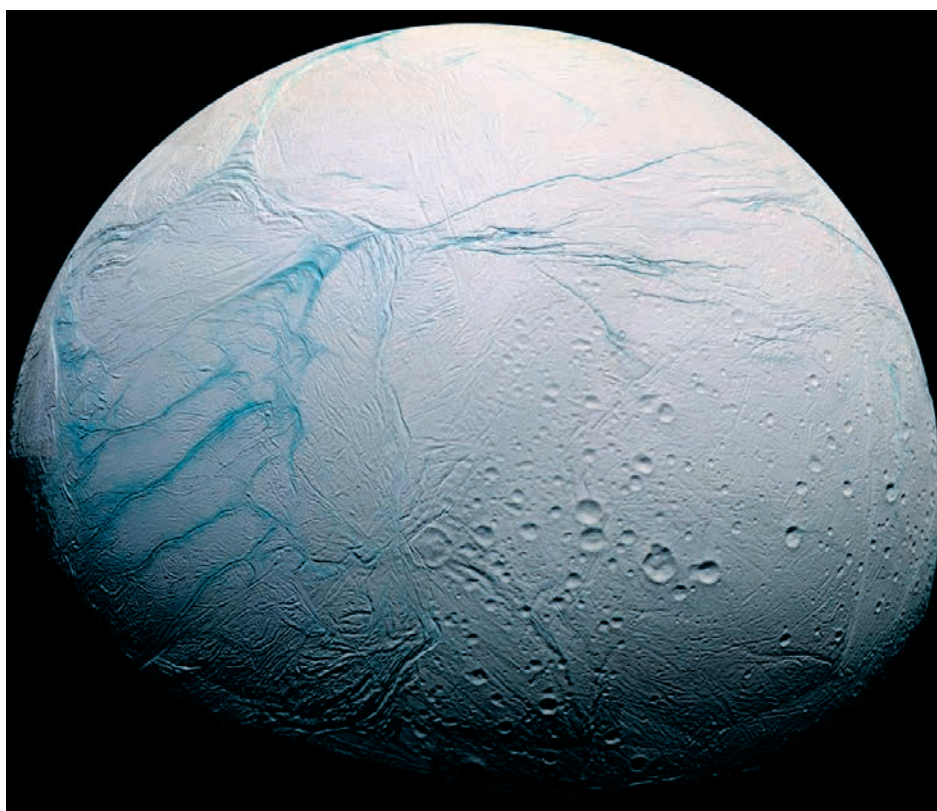
* Registre d'Entitats N. S03030 Dep. Benestar Social de la Generalitat de Catalunya

Actualitats científiques

Pot ser que hi hagi vida a Encèlad, satèl·lit natural de Saturn?

Com sabeu, el planeta Saturn es troba a 1.428 milions de quilòmetres del Sol, o sigui que n'és a unes 10 vegades més lluny que la Terra, cosa que fa que la seva temperatura superficial sigui compresa entre uns -160°C i -200°C , i això val també per als seus satèl·lits. Ara bé, ha sortit amb grans titulars a molts diaris que un d'aquests és l'astre anomenat Encèlad (així ho han posat; abans dèiem Encelade, que és com el designa la *Gran enciclopèdia catalana*, i en castellà en diuen Encelad). Té probabilitat de tenir vida, segons ha anunciat el 13 d'abril passat la NASA. A la distància que es troba del Sol, a la temperatura de 160°C sota zero, sembla que no sigui possible, oi?

Es tracta d'un astre que és força petit: té uns 520 km de diàmetre (és el sisè en grandària dels 67 satèl·lits que ara es compta que té Saturn) mentre que la nostra Lluna el té de 3.476, i certament té un oceà gèlid, ben glaçat. Però al seu nucli hi ha, com passa en altres astres, un nucli calent i, en conseqüència, el fons de l'oceà és líquid. Que com s'ha pogut saber? Molt senzill, té fractures en la gran massa glaçada superficial i per elles exhala gasos de tant en tant. Només poden provenir d'un fons calent. Això

Encèlad. Imatge de la nau «Cassini» (NASA).

ja fa temps que se sabia, i jo mateix us ho explicava a aquesta pàgina d'«Actualitats científiques» el 10 de gener de l'any passat amb el títol «Hi ha

un oceà d'aigua líquida a l'interior d'Encelade?» i hi dèiem que, a partir de les notícies enviades per la nau *Cassini-Huygens* que el sobrevolà es po-

dia afirmar que molt probablement l'aigua glaçada que té cap als 30 o 40 km de profunditat es torna líquida fent un autèntic oceà d'un gruix de gairebé 10 km. La novetat d'ara és que la sonda enviada el 2015 ha vist que a través de les fractures del gel de la superfície hi ha exhalacions d'anhidrid carbònic i d'hidrogen molecular, amb algun altre compost, que poden ser resultat d'activitat vital. I aquesta ha estat la gran notícia.

Hi ha un altre satèl·lit de Saturn, l'anomenat Europa, amb unes característiques semblants a les d'Encèlad. També em vam parlar ja el 27 de novembre de l'any passat. És també com un gran oceà gelat i s'hi han vist unes projeccions d'aigua, com guèisers, de tant en tant. Segurament que analitzant l'aigua que en surt trobaríem semblança amb la que ara s'ha pogut analitzar d'aquest altre satèl·lit. Ara bé, quina mena de vida es pot afirmar com a probable? Els compostos trobats poden ser simplement resultat d'activitat hidrotermal. També a la Terra en certs llocs de terreny volcànic submarí passa això, quan el magma entra en contacte amb roques i aigua. Poca cosa més hi podem dir.

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Gent de casa

Francesc Abel i Fabre, científic de renom

El darrer dia de desembre del 2011 ens deixava a Sant Cugat del Vallès, on vivia retirat, Francesc Abel i Fabre, doctor en Medicina i Cirurgia, llicenciat en Teologia i en Sociologia. Nascut a Badalona el 3 de desembre del 1933, acabava de complir 78 anys.

Llicenciat en Medicina per la Universitat de Barcelona el 1957, va obtenir l'especialitat d'Obstetrícia i Ginecologia el 1968. Abans, el 1960, havia ingressat a la Companyia de Jesús; va acabar els estudis teològics el 1970, després d'haver estat ordenat sacerdot el 1967. Entre el 1970 i el 1975 va fer la seva tesi doctoral a la Universitat de Georgetown, als Estats Units. Va doctorar-se el 1976, quan retornava a Catalunya, on el mateix any fundaria el primer centre europeu de bioètica, l'Institut Borja de Bioètica, seguint els models que havia après a Amèrica. A partir d'aquest moment, la seva activitat científica i acadèmica esdevindria continuada. Pioner d'una matèria que aquí

El P. Abel va rebre la Creu de Sant Jordi de mans del president Pasqual Maragall.

era desconeguda, crearia escola i la seva tasca en el diàleg entre ciència i religió el portaria a molts debats, que ell sempre va afrontar des d'una posició ètica liberal i laica, malgrat el fort esperit religiós i la seva pro-

fessió com a jesuïta.

L'Institut Borja de Bioètica va esdevenir el 1984 una fundació privada amb personalitat pròpia. En diverses ocasions, l'Institut i el seu fundador es van veure immersos

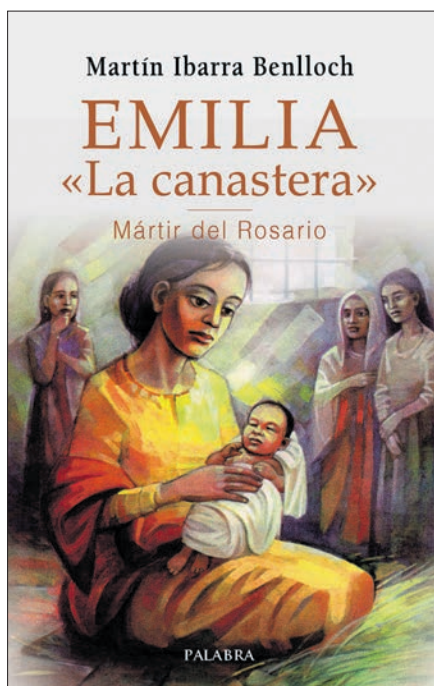
Joan Pallarès-
Personat
Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

en polèmiques en analitzar obertament el problema filosòfic i teològic que plantegen els progressos de la biomedicina. D'aquí el seu foment pel diàleg multidisciplinari, encara que de vegades, en temes molt sensibles, van haver d'afrontar situacions delicades, com va succeir el 2005 en un document sobre l'eutanàsia.

Impulsà els primers comitès d'ètica clínica a través de l'Hospital de Sant Joan de Déu i també en altres centres assistencials, en la sanitat pública i en fundacions de recerca. També va ser professor de Teologia Moral a la Facultat de Teologia de Barcelona.

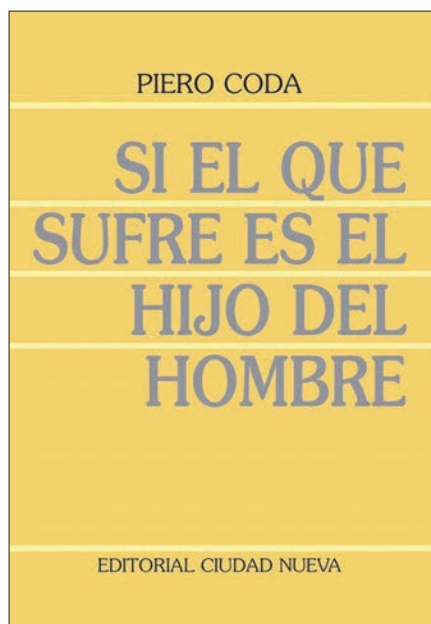
La seva feina fou reconeguda internacionalment i formaria part de diverses associacions mèdiques d'arreu del món en la seva especialitat. L'any 1999 va ser reconegut per la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya i el 2006 la Generalitat li va concedir la Creu de Sant Jordi.

MARTÍN IBARRA BENLLOCH
Emilia, «la canastera»
Palabra, 2017, 206 pàg.

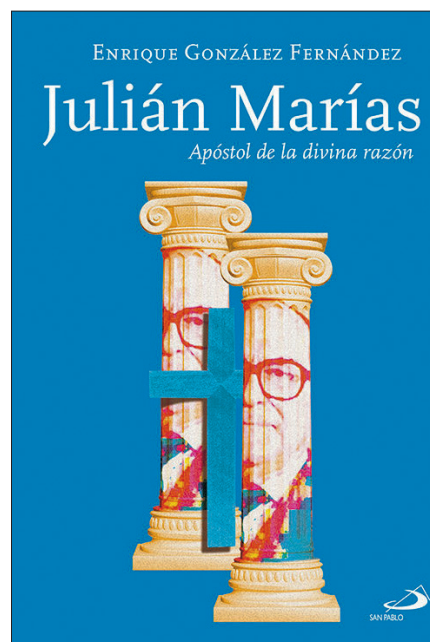
Emilia Fernández (1914-1939) és la primera gitana beatificada per l'Església catòlica. Va aprendre a treballar l'estamenya i va ser coneguda aviat com «la cistellera». Era una dona treballadora, alegre i pietosa. A la presó es converteix i aprèn a resar el Rosari. És reclosa en una cel·la d'aïllament on dona a llum una nena i dues setmanes més tard mor.

PIERO CODA
Si el que sufre es el hijo del hombre
Ciudad Nueva, 2017, 112 pàg.

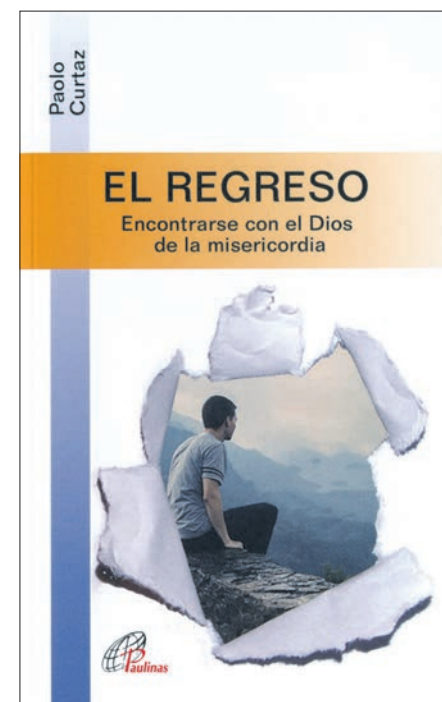
Reflexions interessants sobre la misteriosa i multiforme realitat del patiment, que a tots ens porta a través de l'enriquidora multiplicitat de camins que hem recorregut per respondre amb seny i responsabilitat a aquest interrogant, gran i universal. Un interrogant que neix d'un crit que és arrel i vèrtex de tota recerca humana.

ENRIQUE GONZÁLEZ FERNÁNDEZ
Julián Marías. Apóstol de la divina razón
San Pablo, 2017, 590 pàg.

El pedagog Enrique González Fernández estudia el pensament i l'obra de Julián Marías (1914-2005), des de l'admiració i el coneixement personal del filòsof catòlic que va conjuminar fe i raó. La biografia de Marías sempre va estar orientada a Déu i mai no es va desanimar en el seu esforç per construir una filosofia per fer intel·ligible la revelació cristiana.

PAOLO CURTAZ
El regreso. Encontrarse con el Dios de la misericordia
Paulinas, 2017, 208 pàg.

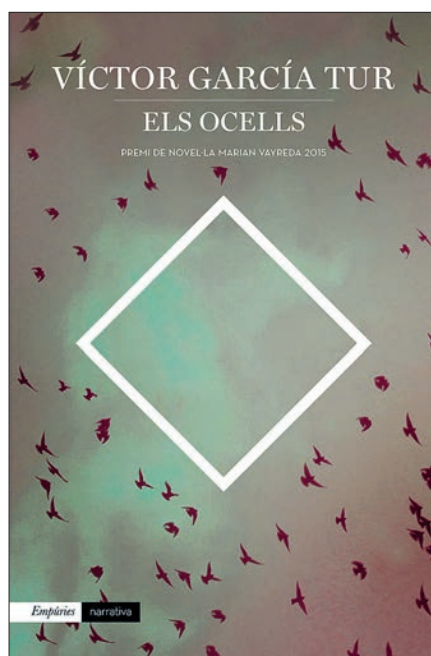
Paolo Curtaz, autor espiritual, parteix en aquestes pàgines des de la seva experiència personal, en la recerca del Déu misericordiós, explicant-nos com l'entusiasme d'un jove sacerdot li va presentar un rostre de Déu totalment diferent del que ell tenia. Tornem avui la mirada al nostre Déu, que és tendresa i gràcia, fidelitat i compassió, misericòrdia i pau.

JORDI BASTÉ i MARC ARTIGAU
Un home cau
Rosa dels Vents, 2017, 288 pàg.

Una nit de primavera, el detectiu privat Albert Martínez és testimoni d'una escena inquietant: dos homes s'apropen a l'espigó de la Mar Bella, gesticulant com si discutissin; al cap d'una estona, només en torna un. Aquest fet serà el punt de partida d'una investigació que el durà a descobrir els secrets més foscos d'una família benestant de la ciutat.

VÍCTOR GARCÍA TUR
Els ocells
Empúries, 2017, 390 pàg.

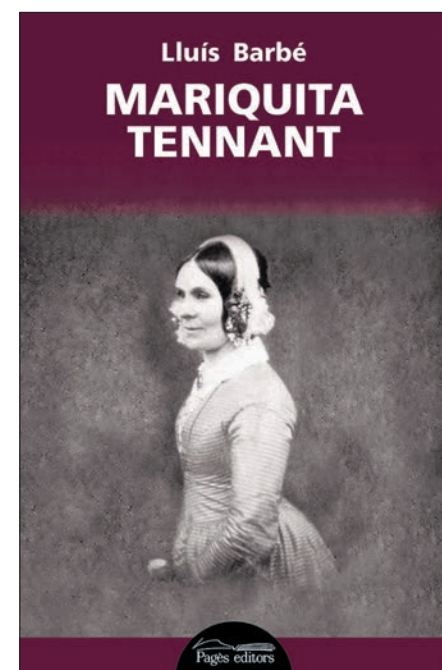
La biòloga Virgínia és la responsable d'una reserva de voltors al poble de Sant Salvador. Els ocells de la zona estan adoptant comportaments estranys i, de manera misteriosa, desapareixen, ja sigui perquè moren, es maten entre ells o marxen. La Virgínia es demanarà pels autèntics motius d'aquesta anomalia: canvis en la natura, negocis secrets...

BOHUMIL HRABAL
Trenes rigurosamente vigilados
Seix Barral, 2017, 150 pàg.

Una història entranyable i divertida sobre la resistència davant l'invasor alemany durant la Segona Guerra Mundial, protagonitzada pels treballadors de l'estació de tren d'un petit poble txecoslovac prop de la frontera amb Alemanya. El descobriment de l'amor és present en el desvetllament al món adult del Miloš, veritable heroi d'aquesta novel·la.

LLUÍS BARBÉ
Mariquita Tennant
Pagès, 2017, 246 pàg.

Lluís Barbé és l'autor d'aquesta biografia novel·lada de la catalana Maria Francesca Eroles i Eroles (1807-1860), casada en primeres núpcies amb David Reid i en segones núpcies amb Robert Tennant. Coneguda com Mariquita Tennant, a mitjans del segle XIX es va dedicar a tenir cura de dones que havien patit maltractaments a Windsor (Anglaterra), on residia.

Crítica literària

Expedients X espanyols

Un lliurament nou i més sorprenent dels expedients X espanyols més enigmàtics. Amb el més pur estil periodístic i emparat en la solidesa d'una investigació rigorosa, Iker Jiménez ens presenta aquests episodis estranys on les preguntes s'acumulen i conviden el lector a treure les seves pròpies conclusions a la llum de les dades, entrevistes i la documentació oferta en unes pàgines que es llegeixen al ritme trepidant de la millor novel·la d'acció.

Una obra sorprenent que recull els expedients X espanyols més impactants en un treball d'investigació profundament documentat. Fets tan sorprenents que, si no fos pels testimonis i les proves aportades, costarien de creure.

Quin artefacte estrany va atacar un nen a Tordesillas el 1977 davant dels seus companys i el va deixar en coma? Quin objecte procedent del cel va cremar una casa de pastors a Torrejoncillo i va calcinar nombrosos animals?

Aquests són només alguns dels casos insòlits i sorprenents que conté el llibre i que, encara avui, esperen una

IKER JIMÉNEZ
Enigmas sin resolver
Edaf, 1999, 352 pàg.

resposta i que conduiran el lector fins al límit de la racionalitat.

Una investigació complexa i rigorosa realitzada al lloc dels fets, amb centenars de testimonis entrevistats, indagacions en arxius i hemeroteques i documents gràfics contundents. Una obra pionera que ha marcat un gènere de periodisme.

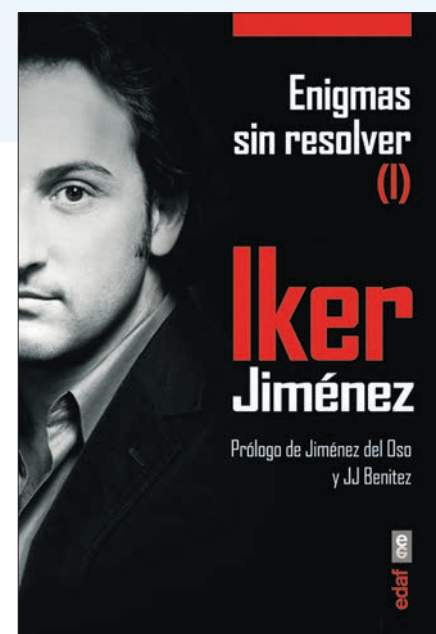
Iker Jiménez porta tota una vida darrere del misteri: el que sé ara serà un viatge gairebé secret. Un cúmul de confidències que no han vist mai la llum. Una confessió personal de coses que només es poden explicar entre amics. Una llarga investigació i l'explicació autèntica. Un perquè i un significat enmig de tants anys d'investigació individual.

L'Iker explica el que no ha pogut explicar mai. Allò que ell ha viscut en primera persona. El terror i el que és

sublim. Tot el que ha après i d'allò que s'ha espantat. El que creu. Allò que ell pensa de veritat. El que l'ha transformat. I ho comparteix perquè creu que «aquesta és l'última tasca d'aquest pelegrinatge llarg a la recerca del que és extraordinari. Això cal explicar-ho i justament en aquest moment que vivim».

Iker Jiménez és periodista, llicenciat en Ciències de la Informació per la Universitat Complutense. Va dirigir durant diverses temporades el programa Milenio3 de la Cadena SER, espai que va batre tots els registres d'audiència en la seva franja horària. Dirigeix el programa televisiu Cuarto Milenio a Cuatro TV. Guardonat amb el premi Antena de Oro 2004. És un dels grans investigadors de misteris del nostre país i autor de nombrosos llibres.

Joan Manel Gutiérrez Delgado
Llicenciat en Filosofia i Dret
horuslive@live.com

Crítica teatral

«Que passi l'aire, que passi l'aire!»

«A TOTS ELS QUE HEU VINGUT», de Marc Rosich
INTÈRPRETS: Mercè Arànega, Lurdes Barba, Montse Esteve, Àurea Márquez, Mireia Pàmies i Carles Gilabert
DIRECCIÓ: Marc Rosich
Sala Petita, Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona.
Fins al 7 de maig

«Que passi l'aire, que passi l'aire!», crida l'ànima en pena de la vídua Magda Casals de Clarà, mentre la seva germana, les dues filles, la neta i el pòtol que la vetllen obren les galeries del pis de l'Eixample i, en una sorprenent sessió pseudoespiritista, tenen el privilegi de parlar amb la difunta, fulminada per un infart just la diada de l'11 de Setembre del 2014, quan tots els de la família amb la samarreta vermella o groga ja eren a la Via Catalana, la V baixa.

El dramaturg i director Marc Rosich (Barcelona, 1973) ha treballat dos anys en aquesta obra d'encàrrec del TNC, un encàrrec rebut quan esclatava l'escàndol financer relacionat amb la família Pujol. Va ser aleshores que l'autor es va imaginar el daltabaix que la notícia provocaria en un sector de la societat catalana.

L'obra beu de les arrels costumistes. No hi falta res. I perquè el costumis-

L'actriu Mercè Arànega protagonitza «A tots els que heu vingut», de Marc Rosich, al Teatre Nacional de Catalunya.

me no s'aigualeixi amb un realisme escènic, l'autor ha caricaturitzat els personatges i ha revestit el muntatge amb la simbologia catalanista concentrada en una família de classe mitjana de l'Eixample esquerre: Magda Casals de Clarà és una vídua de fa poc de qui va ser un exitós venedor a domicili de la *Gran enciclopèdia catalana* i ella s'ha realitzat fent magdalenes a dojo amb una recepta secreta que ara li cobeja la neta.

L'obra té dos actes. El primer (60 minuts) es pot dir que és un monòleg

de la protagonista, Magda Casals de Clarà, que l'actriu Mercè Arànega eleva a discurs des del registre popular i que serveix per conèixer la història del matrimoni. És un primer acte emparat per la banda sonora d'algunes peces de la cantant Núria Feliu, alleujada amb les pauses de les fugaces intervencions del pòtol Rafa (l'actor Carles Gilabert), l'home de la barba bruta, els parracs i el carro del súper carregat d'andròmines, que ha pujat al seu pis on es quedarà sota la incomprensió de les dones que envolten la recent

vídua. En el segon acte (75 minuts després de l'entreacte), l'obra pren tot un altre caire, més dramàtic, més purament teatral, per conèixer el perfil de cadascun dels personatges, la seva relació, els seus fantasmes, i per avançar, de sorpresa en sorpresa, cap al desenllaç esclatant i esperançador que esmentava de bon principi: «Que passi l'aire, que passi l'aire!»

Cal que els espectadors no es refiïn del paper d'aparent comparsa que fa el pòtol Rafa en el primer acte. És ell qui en el segon acte porta el timó dels esdeveniments. Hi ha en aquest personatge estrany una connexió literària contemporània. Felix coincidència, en tot cas, amb el personatge del també pòtol de la novel·la *L'edat de ferro*, del sud-africà John Maxwell Coetzee, on la protagonista, la senyora Curren, s'enfronta a la solitud i tot canvia des que acull a casa seva el rodamón que dormia al jardí.

A tots els que heu vingut és una obra agredolça, malgrat la dolçor simbòlica de les magdalenes, plena d'humor, divertida i satírica sense arribar a fer mal, amb un evident fetixisme pels símbols del catalanisme més recent fins al parquet del pis que s'arrenca sota les ordres de la vídua i l'escarpra gegant del pòtol Rafa i que descobreix la rajola hidràulica modernista de l'Eixample per retrobar l'ànima del passat, l'origen perdut que es recupera com la flaire de les millors magdalenes de la infància.

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
andreusotorra@gmail.com

Des del carrer

P. João Chagas, responsable de la secció de Joves del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida

«Com a Església, no hem d'esperar que els joves facin el primer pas»

Rosa María Jané Chueca

El P. João Chagas s'encarrega des del 2013 de la secció de Joves del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida. Aquest jove sacerdot brasiler pertany a la comunitat catòlica Shalom i té una àmplia experiència en pastoral juvenil, vocacional i catequesi per a joves i adults, entre altres camps. La seva col·laboració amb la secció de Joves de la cúria vaticana va començar l'any 2011 per preparar la Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) de Rio de Janeiro.

Com s'aconsegueix que l'experiència de la JMJ tingui continuïtat la resta de l'any?

La JMJ se celebra cada tres anys a nivell internacional, però cada any ha de ser celebrada a nivell local. Fa poc, un grup de bisbes en visita *ad limina* van passar pel Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida, i els vaig preguntar quan i on se celebraria la propera JMJ. Em van contestar que a Panamà el 2019. Jo els vaig dir: «No. Se celebra cada any a les vostres diòcesis.» Almenys un cop l'any, els joves han de sentir-se el centre de la sol·licitud pastoral dels bisbes, dels pastors en general. Com poden sentir els joves aquesta mirada d'amor? Com poden experimentar la mirada de Jesús sobre el jove evangeli de Marc, on ens diu que Jesús «el va mirar amb amor»? Sant Joan Bosco diu que els joves, sobretot, necessiten saber que són estimats. I això s'aconsegueix mitjançant gestos concrets.

Precisament els darrers Papes han fet molts gestos d'aquests...

Pensem en Joan Pau II, quants gestos i quantes demostracions d'amor i de predilecció ha tingut envers la joventut. O en Benet XVI, a la JMJ de Madrid, el gest que va oferir en aguantar l'extraordinària tempesta sense moure's gens. Això va impressionar molt els joves. I el papa Francesc, en els seus viatges, sempre reserva moments per als joves i els diu: «Em complau ser amb vosaltres.» Celebrar la JMJ en àmbit local o nacional és molt important perquè fa sentir als joves que

«Els joves han de sentir-se el centre de la sol·licitud pastoral dels bisbes»

no només el Papa pensa en ells, també els seus pastors, els seus bisbes. És important que els bisbes trobin espais per establir aquest contacte amb els joves. Em ve al cap l'exemple d'una religiosa polonesa que va iniciar en una parròquia un grup de joves. Els va convidar i a la primera sessió només n'hi van anar dos. Ells van dir: «Som els únics» i la germana els va dir: «No, sou els primers.» Aquests joves van agrair aquesta resposta i la setmana següent ja n'eren més. Aquest grup ha anat creixent i està donant fruit. A poc a poc, després dels primers, en vindran molts...

Però els joves estan força desconectats de l'Església... És problema de l'Església que no sap comunicar o dels joves que no volen escoltar?

Crec que no cal buscar culpables. L'important és fer el primer pas i, com a Església, no hem d'esperar que siguin els joves els que facin el primer pas. I no em refereixo només a l'Església pensant en bisbes o en el Papa, sinó també pensant en els mateixos joves que estan en l'Església. Quan es fan passes en direcció als joves, molts hi responen, perquè els joves tenen una apreciació molt profunda de la sinceritat, de l'autenticitat. Si ens acostem a ells posant-hi el cor i amb passió, oferint-los el nostre temps i energia, adaptant-nos-hi... de ben segur que hi haurà fruits. Cal sortir a l'encontre de la realitat dels joves.

Això suposa també estar present en el continent digital.

Per descomptat! Els joves viuen a la xarxa. Recordo una foto bellíssima d'una reunió de bisbes en què es va convidar uns joves a ensenyar als prelats com fer servir la comunicació virtual per a l'evangelització. L'Església, en general, pot aprendre'n, dels joves, i demanar-los ajuda encara que no siguin creients. Per exemple, el papa Francesc va citar a Cracòvia el testimoni d'un jove voluntari de la JMJ. Va col·laborar en l'àrea de comunicació, estava allunyat de l'Església i va fer una experiència bellíssima de tornada a la fe després de patir un càncer. Va morir pocs dies abans que comencés aquella JMJ.

Rauxa

Jerusalem

Eduard Brufau

Al món hi ha molts indrets més bonics que Jerusalem, però qui viatja a la Ciutat Santa queda captivat per un esperit que no es troba enlloc més. Quan es traspassen les portes i les muralles de Jerusalem es té la certesa d'entrar en un recinte sagrat i alhora amarat d'una inaudita follia col·lectiva. El cor es veu estremir per un garbuix de sentiments, sovint contradictoris: familiaritat i estranyesa, repòs i impaciència, pau i desconcert.

Pels carrers estrets i laberíntics de la ciutat vella s'apleguen en un batibull incessant persones de tota creença, llengua i color; esglésies de totes les confessions d'Orient i d'Occident es troben a tocar les unes de les altres. Amb el

anys un es demana si algunes de les coses que va veure a Jerusalem eren reals: els ocells de colors vius que volaven lliures per dins les estances de la Custòdia franciscana de Terra Santa; o l'enorme cisterna plena d'aigua cristal·lina i excavada a la roca al fons d'una església copta, damunt mateix del Sant Sepulcre. El Sant Sepulcre... la basílica no és cap obra mestra de l'arquitectura cristiana, ni un espai punter del diàleg ecumènic, però els pelegrins en palpen i besen les pedres amb una devoció commovedora; el lloc mateix de la mort i resurrecció de Crist. L'home, tot i el pecat, és la imatge de Déu, i Jerusalem, malgrat tota la seva imperfecció humana, és la imatge de la nostra pàtria celestial.